DZIENNIK URZĘDOWY

POWIATU BUSKIEGO.

Część XV. wydana i rozesłana 20. sierpnia 1917.

TREŚĆ: (457—485) — 457. Perzonalia. — 458. Akcya zapomogowa z okazyi Urodzin Najjaśniejszego Pana. — 459. Zmiana nazwy „Obwód“ na „Powiat“. — 460. Powołanie tutejszych mieszkańców do służby administracyjnej. — 461. Dopuszczenie poddanych Królestwa do nauki na Uniwersytetach austryackich. — 462. Krajowa Rada gospodarcza. — 463. Odezwa do ludności w sprawie ustanowienia komisyi gospodarczych. — 464. Zużytkowanie zbiorów rolnych. — 465. Zajęcie zboża i produktów młynarskich. — 466. Zajęcie siana. — 467. Zajęcie prosa, hreczki i t. d. — 468. Zajęcie roślin oleistych. — 469. Zwalczanie zarazy ziemniaczanej. — 470. Zbieranie dziko rosnących roślin. — 471. Zakazy wypiekania i sprzedaży białego pieczywa w cukierniach i restauracyach i t. d. — 472. Przedsiębiorstwa wymiany pieniędzy. – 473. Uwidocznienie cen w obrocie przemysłowym. — 474. Zajęcie i sprzedaż gumy surowej. — 475. Zajęcie wszelkich towarów bławatnych (tkackich). — 476. Odwołanie przyjmowania tubylców do służby skarbowej. — 477. Przyjmowanie tubylców do żandarmeryi. — 478 Należytości za podwody. — 479 Ruch graniczny między Polską a Galicyą. — 480. Dnie normowe. — 481. Monopol spirytusowy. — 482. Zapobierzenie pożarom w lesie. — 483. Rozszerzenie kompetencyi sądów doraźnych. — 484. Wyroki — 485. Kontumacya psów. Pies policyjny.

457.

Perzonalia.

Rozstając się z Komendą powiatu czuje się w obowiązku wszystkim tym jak najserdeczniej podziękować, którzy starali się wspierać mnie w mej pracy.

Jak najgoręcej dziękuję tym wszystkim, którzy zasłużyli się na polu dobroczynności.

Dziękuję również całej ludności za zawsze lojalne zachowanie się.

Przy mojej rozłące życzę powiatowi buskiemu pomyślnego rozwoju na przyszłość dla dobra jego mieszkańców i na chwałę wolnego, silnego Państwa polskiego.

Komendę powiatu oddaję Panu pułkownikowi Karolowi v. Petzold'owi.

Józef Plachy, pułkownik m. p.

Z dniem 1. sierpnia 1917, objąłem komendę powiatu od Pana pułkownika Józefa Plachego.

Karol v. Petzold pułkownik m. p.

Na zastępcę c. i k. Komendanta powiatu przydzielono Pana podpułkownika Alfreda Jougana w miejsce Pana podpułkownika Wilhelma Pivnicki.

Następnie w miejsce ustępujących wcieleni zostali następujący Panowie:

Kapitan Józef Sucher, jako adjutant,

nadporucznik Karol Heintschel jako komendant oddziału sztabowego i oficer stacyjny,

kapitan Hugo Galusek jako referent oddziału rolnego,

kapitan auditor Dr. Frańciszek Wimbersky jako naczelnik Sądu wojskowego,

chorąży Placek Jan, jako oficer inspekcyjny aresztu polowego,

nadporucznik Dr. Theodor Heisler, jako komendant oddziału polowej żandarmeryi.

458.

Akcya zapomogowa.

Z okazyi uroczystości Urodzin Najjaśniejszego Pana Cesarza i Króla Karola I. postanowiła c. i k. Komenda powiatowa wypłacić na cele humanitarne kwotę 18.318 K 45 h., a mianowicie:

1)	na kuchnie ludowe	5.328·45 h.
2)	na ubogich	2.000·—
3)	do rąk zastępcy prezesa Obywatelskiego Komitetu Ratunkowego pana Jana Barzykowskiego . . .	11.000·—

z kwoty tej przypada dla:

a)	Szpitali Busk, Chmielnik, Stopnica po 500 k.	1.500·—
b)	szkoły rolniczej w Busku . . .	1.500·—
c)	funduszu szkolnego na ubogich dzieci	1.000·—
d)	ubogich dzieci z Dąbrowy . .	500·—
e)	ubogich członków Towarzystwa Macierzy szkolnej w Busku . . .	500·—
f)	Komitetów ratunkowych gminnych .	3.000·—
g)	Komitetów ratunkowych gminnych żydowskich	1.000·—
h)	ubogich miasta Chmielnika . .	1.000·—
i)	„ „ Buska . . .	1.000·—

459.

Zmiana dotychczasowej polskiej nazwy „obwód" (Kreis) względnie „komenda obwodowa" (Kreiskommando) na powiat względnie „komenda powiatowa".

W przyszłości należy urzędowy obszar władz I. instancyi Lubelskiego Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego oznaczać **w polskim języku**, stosownie do powszechnie przyjętego zwyczaju mówienia, zamiast „obwód" nazwą „powiat", a władze i komendy zamiast „komenda obwodowa", „sąd obwodowy" nazwą „komenda powiatowa", „sąd powiatowy" i t. d.

Nazwy niemieckie „Kreis, Kreiskommando, Kreisgericht" i t. d. pozostają skutkiem tego zarządzenia nie zmienione.

460.

Obwieszczenie.

Do absolwentów kursów akademickich dla kształcenia urzędników administracyjnych.

Celem umożliwienia praktycznego wykształcenia przyszłych urzędników polskich oraz stopniowego wprowadzenia krajowych sił w administracyę rodzinnego kraju, uznało Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe za stosowne powołać do służby publicznej tych słuchaczy, którzy po ukończeniu kursu, złożyli z dodatnim wynikiem egzamin. Z osobami tymi będzie zawarty kontrakt i przyznane wynagrodzenie w kwocie od 3.600 koron do 7. 200 koron rocznie.

Definitywne przyjęcie kontraktowe nastąpi po poprzedniem odbyciu przynajmniej trzy miesięcznej praktyki próbnej przy I. i II. instancyi.

Do podań, które wnosić należy do c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie względnie do c. i k. komisarza rządowego przy Tymczasowej Radzie Stanu, należy dołączyć:

1. metrykę urodzenia;
2. świadectwo ukończonych studyów, tudzież świadectwo z egzaminu końcowego z kursów dla urzędników administracyjnych w Warszawie;
3. własnoręcznie napisany krótki opis życia.

W prośbie należy podać, któremu działowi administracyjnemu kandydat zamierza się poświęcić (polityczny zarząd, skarbowość, sądownictwo).

461.

Dopuszczenie studentów przynależnych do Królestwa Polskiego do studyów na Uniwersytetach w Austryi.

C. k. Ministerstwo Wyznań i oświaty we Wiedniu upoważniło rozporządzeniem z dnia 11. kwietnia 1917, L. 3764/16 dziekanaty uniwersytetów austryackich, by studentów, którzy mają prawo przynależności do Królestwa Polskiego lub do części Rosyi okupowanej przez Austro-Węgry i Niemcy, dopuszczały do zapi-

sów względnie immatrykulacyi i odpowiednich egzaminów, o ile ci studenci posiadają odpowiednie wykształcenie i w odnośnych podaniach, które należy wnieść do Komendy powiatowej, wyraźnie oświadczą, że nie należą do narodowości rosyjskiej.

Bliższych informacyi, w szczególności co do wymaganych dokumentów podróży zasięgnąć można w oddziale politycznym c. i k. Komendy powiatowej.

462.

Krajowa Rada gospodarcza.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

Artykuł I.

Skład Krajowej Rady gospodarczej.

Przy Jeneralnem Gubernatorstwie wojskowem w Lublinie ustanawia się Krajową Radę gospodorczą. Krajowa Rada gospodarcza składa się z 23-ch członków, delegowanych przez poniżej wymienione instytucye, a mianowicie:

1.	Związek Ziemian w Lublinie .	4-ch	członków
2.	Związek Kółek rolniczych .	4-ch	„
3.	Główny Komitet ratunkowy (wśród nich 1 przedstawiciel przemysłu młynarskiego) .	3-ch	„
4.	Związek Towarzystw spożywczych w Lublinie . .	2-ch	„
5.	Rada związków zawodowych w Lublinie . . .	1-go	członka
6.	Organizacya robotnicza w Dąbrowie	1-go	„
7.	Towarzystwo Przemysłowców w Lublinie . . .	1-go	„
8.	Polska Centrala rolnicza .	1-go	„
9.	Prezydyum miasta Lublina .	1-go	„
10.	„ „ Kielc .	1-go	„
11.	„ „ Radomia .	1-go	„
12.	„ „ Piotrkowa	1-go	„
13.	„ „ Dąbrowy .	1-go	„
14.	Polska Centrala handlowa w Radomiu . . .	1-go	„

Każda korporacya wyznacza dla każdego delegowanego przez nią członka 1-go zastępcę. Zastępcę powołuje się do pełnienia czynności w razie nieobecności członka, którego zastępuje.

Krajowa rada gospodarcza wybiera z pośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę; wybór podlega zatwierdzeniu Jenerał-Gubernatora wojskowego.

Jenerał-Gubernator wojskowy deleguje do Krajowej Rady gospodarczej dwóch komisarzy rządowych.

Artykuł II.

Uchwały Krajowej Rady gospodarczej.

Dla prawomocności uchwał Krajowej Rady gospodarczej niezbędna jest obecność najmniej 14-tu członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej ilości głosów, rostrzyga głos przewodniczącego.

Krajowa Rada gospodarcza uchwali dla siebie regulamin, króry podlega zatwierdzeniu Jenerał-Gubernatora wojskowego.

Komisarze rządowi mają prawo zawiesić wykonanie każdej uchwały do czasu rostrzygnięcia sprawy przez Jenerał-Gubernatora wojskowego.

Artykuł III.

Ogólny zakres działania Krajowej Rady Gospodarczej.

Krajowa Rada gospodarcza jest powołana do:

1. Przedstawiania Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu wniosków z własnej inicyatywy w sprawach mających na celu popieranie produkcyi rolniczej i zużytkowania jej płodów.

2. Wspieranie Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego radą w sprawach, dotyczące produkcyi rolniczej.

3. Wykonywania zarządzeń w sprawach produkcyi rolniczej przez kierownictwo i nadzór tych organów, którym powierzono ściąganie i rozdział płodów rolnych.

Zakres działania Rady gospodarczej obejmuje również przemysł rolniczy a w szczególności cukrownie, gorzelnie, browary, fabryki cykoryi, krochmalnie, drożdżownie i syropiarnie.

Artykuł IV.

Zakres działania Krajowej Rady gospodarczej w sprawach ustawodawczych.

Uchwały Krajowej Rady gospodarczej tworzą podstawę rozporządzeń Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w sprawach zaopatrzenia w środki żywnościowe, a zwłaszcza:

1. Przy ustaleniu stopnia przemiału i przy ure-

gulowaniu obrotu mlewem.

2. Przy statystycznem badaniu przestrzeni zasiewów i zbiorów.

3. Przy ustaleniu ilości oraz terminów odstawy płodów rolnych.

4. Przy wszystkich zarządzeniach, dotyczące przemysłu rolniczego (artykuł III, ustęp końcowy).

Zarządzenia prawne, dotyczące ustalenia cen produktów rolniczych, własnych potrzeb producentów oraz ilości środków żywnościowych, przypadających dziennie na osobę — będą wydawane tylko po wysłuchaniu Krajowej Rady gospodarczej.

Artykuł V.

Zakres działania Krajowej Rady gospodarczej w sprawach administracyjnych.

Uchwały Krajowej Rady gospodarczej posiadają odnosnie do wykonywania obowiązujących przepisów, niezależnie od ustawowego nadzoru (Art. II, nstęp 3), moc obowiązująca w sprawach:

1. Obrotu mlewa.
2. Aprowizowania ludności.
3. Nadzoru nad całkowitym obrotem płodami a zwłaszcza śledzenia za wypadkami zakazanego handlu przemytnictwa.
4. W sprawach, które od wypadku do wypadku przekaże Krajowej Radzie gospodarczej Jenerał-Gubernator wojskowy.

Artykuł VI.

Wydział Wykonawczy.

Organem wykonawczym Krajowej Rady gospodarczej ustanawia się Wydział wykonawczy. Wydział wykonawczy składa się z 8-miu członków. Przewodniczący Krejowej Rady gospodarczej jest członkiem i przewodniczącym Wydziału wykonawczego. Trzech dalszych członków wybiera Krajowa Rada gospodarcza z pośród siebie; 4-ech deleguje Jenerał-Gubernator wojkowy, z pośród których dwaj sprawują funkcye Komisarzy rządowych i są uprawnieni zawieszać uchwały aż do rozstrzygnięcia przez jenerał-Gubernatora wojskowego.

Wydział wykonawczy kieruje i nadzoruje wszystkie organa i instytucye, którym powierzono nabywanie i użytkowanie płodów rolnych.

Artykuł VII.

Centrale.

Dla ściągania i rozdziału zapasów płodów rolnych ustanawia się trzy centrale a mianowicie:

1. Polską Centralę zbożową, której zadaniem będzie wypośrodkować w porozumieniu z Jeneralnem Gubernatorstwem wojskowem (referat aprowizacyjny) wysokość zapotrzebowania organizacyi aprowizacyjnych.

2. Polską Centralę rolniczą dla roślin strączkowych i wszelkiego rodzaju nasion z wyjątkiem nasion oleistych.

3. Polską Centralę pasz—dla siana koniczyny i słomy.

Jeneral-Gubernator wojskowy deleguje do każdej Centrali Komisarza rządowego i ma prawo kierowania dalszych Centrali.

Centrale mają charakter osoby prawnej z siedzibą w Lublinie; zakładają one w powiecie filję powiatową lub też inne zastępstwo.

Centrale są instytucyami kupieckiemi; czynności ich należy prowadzić według zasad kupieckich i w taki sposób, aby wpływy pokrywały wydatki. Nadwyżek użyje się w pierwszym rzędzie na utworzenie funduszu zapasowego, którego wysokość określi Jeneralne Gubernatoestwo wojskowo, a nadto na cele dobroczynne i kulturalne w Polsce. Dopóki fundusz zapasowy nie osiągnie przepisanej wysokości, c. i k. Zarząd wojskowy pokrywa niedobór z własnych funduszów.

Artykuł VIII.

Komisye powiatowe i gminne.

Dla ustalenia własnego zapotrzebowania producentów i nadwyżek, które mogą być oddane, Komenda powiatowa mianuje — na przedstawienie Wykonawczego Krajowej Rady gospodarczej — w każdym powiecie Komisyę dla większej własności, i w każdej gminie Komisyę dla mniejszej własności.

Komisya dla większej własności składa się z dwóch właścicieli większych posiadłości i jednego przedstawiciela mniejszej własności w powiecie, jednego przedstawiciela konsumentów Wydziału aprowizacyjnego i jednego przedstawiciela Komendy powiatowej.

Komisya dla mniejszej własności składa się z naczelnika gminy, jego zastępcy. jednego przedstawiciela większej własności, jednego przedstawiciela mnieszej własności i jednego przedstawiciela ludności bezrolnej.

Komisye pozostają pod nadzorom Komendy powiatowej.

Artykuł IX.

Paszport zbożowy.

Komisye (art. VIII.) rozstrzygają o zajęciu zboża

w zakresie istniejących przpisów prawnych.

Rozstrzygnięcie o zajęciu zboża doręcza się producentowi w formie paszportu zbożowego, podpisanego przez Komisyę i kierownika powiatowej filii Centrali zbożowej. Paszport zbożowy zawiera następujące dane:

a) ilość zboża, podlegająca odstawie,
b) termin odstawy,
c) ilość już dostarczoną,
d) ilość wyznaczoną na własną potrzebę,
e) część powyższej ilości, która może być zmielona.

Przeciwko zkomunikowanym w paszporcie zbożowym rozstrzygnięciom, ma prawo producent w przeciągu dwóch tygodni po doręczeniu wnieść zażalenie do Wydziału wykonawczego Krajowej Rady gospodarczej. Zażalenie należy wnieść do Komendy powiatowej.

Artykuł X.

Pomoc ze strony władz.

Komendy powiatowe są obowiązane zapewnić wykonanie zadań Krajowej Rady gospodarczej i jej organów zapomocą ustawowych środków egzekutywnych a w szczególności popierać działalność filii powiatowych lub zastępstw (art. VII, ustęp 3.).

Artykuł XI.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

463.

Odezwa do ludności gmin w sprawie ustanowienia komisyi gospodarczych.

Ważna zmiana zaszła obecnie w okupacyi tutejszej:

Za pozwoleniem Naczelnej Komendy Armii została utworzona Krajowa Rada Gospodarcza, złożona z właścicieli większych i mniejszych posiadłości ziemskich, mieszczan, robotników i przemysłowców razem 53 osób. Rada Gospodarcza będzie stanowiła o rozmaitych kwestyach, które mają na celu popieranie rolnictwa, a równocześnie będzie kierowała zakupem zboża i kartofli.

W tym celu stworzyła Rada ta osobną tak zwaną Polską Centralą Zbożową, Centrala ta otrzymała od Zarządu wojskowego wyłącznie prawo zakupu zboża i kartofli: nikt inny, żaden kupiec, nie będzie mógł zboża nabywać. Ponieważ c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo w porozumieniu z Radą Gospodarczą obliczyło, że i w roku bardzo oszczędnie trzeba ze zbożem postępować, jeżeli chce się uniknąć głodu, więc, zostały wydane przepisy, ile zboża i kartofli wolno jest rolnikowi zostawić na swoją własną i swoje gospodarstwa potrzebne, reszta zaś cała musi być oddana Polskiej Centrali Zbożowej, ale już po cenie wyższej, niż w roku zeszłym. Za 6 pudów i 4 funty, t. j. za cetnar metryczny pszenicy będzie cena wynosiła 54 koron 60 hal. Za cetnar metryczny żyta, jęczmienia i owsa 48 koron 30 hal. Przytem ieszcze zauważa się, że tylko tak zwany poprzednio kontyngient płacony będzie po tych cenach, gdyż za zboże odstawione powyżej tego kontyngientu, będzie się płaciło o 10 koron wyżej, licząc od jednego cetnara. Kontyngient nie będzie przenosił w żadnym razie 2 cetnarów metrycznych z morga obsiewu i będzie oznaczony dokładnie dla każdego, bo przecież trzeba zrobić rożnicę między gruntami nieurodzajnymi a gruntami urodzajnymi, przyznać ulgi tam, gdzie plon będzie zniszczony i zły, a przypisać wyższą odstawą tym, którzy mają więcej gruntu.

Ceny kartofli będą później oznaczone.

Ale teraz rzecz najważniejsza. Kto będzie obliczał, ile każdy gospodarz ma prawo sobie pozostawić, a ile obowiązek oddać Polskiej Centrali Zbożowej.

Dotąd robiły to c. i k. Komendy, teraz Wy sami, to jest ludność robić to będzie. Naturalnie przecież nie każdy gospodarz dla siebie, bo najczęściej i pisać nie potrafi, ale osoby, które wy sami wybierzecie. Będą więc ustanowione Komisye wybrane przez Was gospodarze jedna powiatowa dla większych posiadłości ziemskich w całym powiecie i po jednej w każdej gminie dla gospodarstw włościańskich. Do komisyi powiatowej, która będzie przepisywała, kontyngient odstawy dla większych posiadłości ziemskich, wejdzie 2-ch członków większej własności, jeden włościanin i jeden mieszczanin, a do każdej komisyi gminnej: wójt albo jego zastępca, jeden włościanin gospodarz, jeden włościanin bezrolny i jeden przedstawiciel większej własności. Te komisye otrzymają od Krajowej Rady Gospodarczej przepisy, jak mają obliczać, jakie grunta zwalniać od odstawy jak ogłaszać rolnikom swoje obliczenia, żeby każdy mógł poskarżyć się do Rady, gdyby czuł się pokrzywdzonym. W ten sposób będą o tych ważnych sprawach decydowali ci, którzy najlepiej znają gminę, swoich gospodarzy, swoje plony. To jest rzecz tak dobra tak pożyteczna, że nie należy jej się zrzekać, tylko trzymać się tego swojego nowego prawa silnie i zaraz

koniecznie wybrać te Komisye. Komenda powiatowa otrzymała od C. i k. Gubernii polecenie, żeby wójtowie zwołali jaknajprędzej zebrania gminne i na tych zebraniach wybrali do Komisyi ludzi rzetelnych, rozumnych, jakoteż koniecznie pismiennych. żeby potrafili, co uradzą. napisać i rozumieli, co jest napisane. Komisye te trzeba wybrać natychmiast, bo czeka je nawał pracy: zaraz otrzymają one od krajowej Rady Gospodarczej wskazówki, wyjaśnienia oraz potrzebne druki. Gmina, która zaniedba skorzystać z prawa wybrania Komisyi, winna sama sobie winę przypisać. jeżeli obliczenie odstawy zboża dokonają ludzie dla gminy nieodpowiedni,

Wydział Wykonawczy Krajowej Rady Gospodarczej.

Lublin, 7. lipca 1917.

464.

Zużytkowanie zbiorów rolnych.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

Artykuł I.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z dnia 11-go czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp., dotyczące zużytkowanie zbiorów rolnych. stosuje się także do zbiorów roku 1917.

Zakaz ryczałtowego kupna zbiorów roku 1916 jakoteż kupna spodziewanych zbiorów tegoż roku (§ 1. rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 r.), odnosi się zatem również do zbiorów roku 1917.

Zgłoszenie w sprawie rozmiarów uprawionej powierzchni roli oraz płodów rolnych na niej zasianych (§ 2. rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 r.), winno odnośnie do płodów, przeznaczonych do zbioru w roku 1917, nastąpić przed 25-tym czerwca 1917 r.

Artykuł II.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

465.

Zajęcie zboża i przetworów młynarskich.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 22-go czerwca 1917 r., Nr. 57 Dz. rozp., względnie rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp. dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych, oraz w wykonaniu rozporządzenia z dnia 23-go czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp., dotyczącego Krajowej Rady gospodarczej, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Zboże (pszenica, żyto, jęczmień, owies i mieszanka), pochodzące ze zbioru roku 1917 oraz uzyskane zeń przetwory młynarskie wszelkiego rodzaju, jakoteż wszelkie resztki zeszłorocznych zapasów tych produktów, zajmuje się na rzecz Zarządu wojskowego.

Za mieszankę w myśl niniejszego rozporządzenia uważa się poszczególne rodzaje zboża zmieszane ze sobą lub z nasionami roślin strączkowych.

§ 2.

Skutki zajęcia.

Następstwem zajęcia jest, że przeróbka, zużytkowanie na żywność i karmę, jakoteż sprzedaż względnie kupno zajętych płodów jest zabronionem, o ile w tem rozporządzeniu lub też zapomocą osobnych przepisów nie zostaną wydane inne zarządzenia.

Interesy zawarte wbrew temu zakazowi są nieważne, również jak i interesy zawarte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia (§§ 11. i 12. rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp.)

§ 3.

Wyjątki.

Zajęciu nie podlega zboże, potrzebne producentowi:

a) do siewu w jego własnem gospodarstwie,
b) do wyżywienia własnego oraz domowników, oficyalistów i czeladzi,
c) na wykarmienie bydła własnego, tudzież należącego do oficyalistów i czeladzi, a to w granicach maksymalnych przepisanych osobnem rozporządzeniem.

§ 4.

Obowiązek zgłoszenia.

Właściciel produktów, zajętych na mocy § 1., jest obowiązany, na wezwanie Komendy powiatowej

lub organów do tego ustanowionych, zgłosić zapasy takich produktów z podaniem ilości, rodzaju i miejsca przechowania.

§ 5.

Obowiązek odstawy, ustalenie ilości zboża mającej się pozostawić producentowi, jakoteż ilości podlegającej obowiązkowi odstawy, paszport zbożowy.

Producent obowiązany jest do oddania wszelkich zapasów produktów zajętych na mocy § 1. z zachowaniem przepisanych terminów.

Zapasy te w obrębie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego z wyjątkiem powiatów: Chełmskiego, Hrubieszowskiego i Tomaszewskiego, odbierze w myśl art. VII. rozp. z dnia 23-go czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp., dotyczącego Krajowej Rady gospodarczej — Polska Centrala zbożowa. Aż do podjęcia działalności przez Centralę, służą do odbioru magazyny zbożowe Zarządu wojskowego.

Do wyznaczenia ilości zboża, która ma być pozostawioną producentowi (§ 3.) oraz ilości która musi być odstawioną, powołaną jest komisya powiatowa względnie gminna.

Komisya ta wpisuje ustalone ilości oraz przepisane terminy odstawy do paszportu zbożowego (art. VIII. i IX. rozporządzenia z dnia 23-go czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp.)

Sposób odbioru zapasów zajętych w powiatach: Chełmskim, Hrubieszowskim i Tomaszowskim, ustalony zostanie osobnemi zarządzeniami.

§ 6.

Ceny odbioru:

Za zboże oddane przez producenta płacić się będzie następujące ceny:

pszenica	54 K 60 h
żyto, jęczmień, owies, mieszanka	48 K 30 h

Ceny powyższe obowiązują od 15-go lipca 1917 r. i rozumieją się za 100 kg. netto, loco magazyn. Płacić się je będzie za towar dobry, suchy, odpowiadający przeciętnej jakości zboża, wyprodukowanego w obrębie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego. Przy gorszej jakości może nastąpić odpowiednie obniżenie ceny, który jednak nie może wynosić więcej, niż 15% każdoczesnej ceny odbioru.

Jeżeli odległość magazynu odbioru od miejsca produkcyi wynosi więcej niż 7 km., należy się producentowi prócz powyższej ceny wynagrodzenie za odstawę, którego wysokość unormowaną będzie osobnem zarządzeniem.

Za zboże, które producent odda ponad przepisaną ilość oraz za zboże dostarczone do siewu, należy się dodatek do ceny, który unormowany zostanie osobnem zarządzeniem.

§ 7.

Normy zużycia, rozdział zgromadzonych zapasów.

Normy zużycia dla osób, uprawnionych do zaopatrzenia (nieproducentów) i sposób rozdziału nabytych zapasów, ustalone zostaną osobnemi zarządzeniami.

§ 8.

Przemiał.

Na wniosek wydziału wykonawczego Krajowej Rady gospodarczej, udzieli Komenda powiatowa poszczególnym młynom pozwolenia puszczenia ich w ruch, wyda porzebne zarządzenia kontrolne, inne zaś młyny zamknie. Młyny zamknięte mają prawo do odszkodowania, którego wysokość ustali Krajowa Rada gospodarcza, a które wypłacać będzie Polska Centrala zbożowa.

Zasady kontroli młynów, stopień przemiału zapłata za mielenie, oraz ceny przetworów młynarskich ustalone zostaną osobnemi zarządzeniami wykonawczemi.

W sprawie przemiału w powiatach: Chełmskim, Hrubieszowskim, i Tomaszowskim wydane zostaną osobne zarządzenia.

§ 9.

Środki przymusowe.

Jeżeli posiadacz produktów zajętych po myśli § 1. nie odstawi przepisanej mu ilości zboża w terminie oznaczonym w paszporcie zbożowym albo, jeżeli posiadacz nie rozporządza dostatecznymi środkami do wymłócenia względnie odstawy, może Komenda powiatowa stosownie do przepisu § 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 13-go kwietnia 1917 r., Nr. 54 Dz. rozp., dotyczącego robót przy uprawie pól i żniwach, przydzielić przymusowo siły robocze do wymłócenia względnie odstawy.

W wypadkach gdy wskutek nieodstawienia przepisanych w paszporcie zbożowym ilości albo w razie niedotrzymania wyznaczonych terminów zostanie zarządzoną przymusowa odstawa, można ceny zboża ustanowione w § 6. zniżyć do połowy.

§ 10.

Postanowienia karne.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia lub przepisów wydanych na jego podstawie, ulegną przewidzianym w § 10. rozporządzenia z dnia 11. czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp., dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych, karom pieniężnym albo aresztu. Do prowadzenia śledztwa i karania czynów karygodnych przewidzianych w tem rozporządzeniu, właściwym jest w myśl § 4. rozporządzdnia z dnia 21. lutego 1917 r., Nr. 29 Dz. rozp., Sąd Komendy powiatowej w sądowem postępowaniu polowem.

§ 11.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie znosi się rozporządzenia c. i k. Jenerał- Gubernatora wojskowego z dnia 19-go lipca 1916 r., Nr. 66 Dz. rozp.

466.

Zajęcie siana.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 22. czerwca 1917 r., Nr. 57 Dz. rozp., względnie rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz rozp., dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych, oraz w wykonaniu rozporządzenia z dnia 23. czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp., dotyczącego Krajowej Rady gospodarczej, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Cały zbiór siana z roku 1917 zajmuje się na rzecz Zarządu wojskowego w Polsce.

Za siano uważa się wszelkie rodzaje siana, jakie znajdują się w c. i k. austro-węgierskim obszarze administracyjnym, a mianowicie: siano łąkowe pierwszego pokosu 1917 roku, potraw, siano z wszystkich odmian koniczyny, siano z lucerny, seradeli, esparsety i mieszanki, jak również i odpadki tychże (wytrząski).

§ 2.

Skutki zajęcia.

Następstwem zajęcia jest, że zajętych produktów nie wolno przerabiać, zużywać, spasać ani też dobrowolnie lub przymusowo sprzedawać, o ile niniejszem rozporządzeniem lub też specyalnemi przepisami nie zostaną wydane inne zarządzenia.

Umowy, sprzeciwiające się temu zakazowi, są nieważne.

Dotyczy to również umów o kupno względnie zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, o ile ich jeszcze nie wykonano.

§ 3.

Ilości nie podlegające zajęciu.

Zajęciu nie podlegają te ilości, które producent sam potrzebuje na paszę dla swego bydła lub dla prowadzenia własnego przedsiębiorstwa rolnego lub przemysłowego z zachowaniem przepisanych osobnemi zarządzeniami racyi spożycia.

§ 4.

Zaopatrzenie w siano nieproducentów.

Zaopatrzenie w siano właścicieli koni i bydła, którzy nie są rolnikami względnie tych, którzy swego zapotrzebowania ustalonego na podstawie norm spożycia nie mogą pokryć sianem własnej produkcyi — zostanie unormowane osobnem rozporządzeniem.

§ 5.

Odbiór.

Do odbioru zajętych produktów w myśl § 1., jest uprawniona na obszarze Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego z wyjątkiem powiatów: Chełmskiego, Hrubieszowskiego i Tomaszowskiego — Polska Centrala paszy w Lublinie względnie jej filie powiatowe i pełnomocnicy.

Właściciel zajętych produktów jest obowiązany sprzedać swoje zapasy Polskiej Centrali pasz lub jej zastępcom po ustalonych cenach odbiuru.

Polska Centrala pasz jest obowiązana zakupić zajęte produkta, o ile znajdują się w stanie zdatnym do użytku. Sposób odbioru w powiatach: Chełmskim, Hrubieszowskim i Tomaszowskim zostanie uregulowany osobnemi rozporządzeniami.

§ 6.

Obowiązek zgłoszenia.

Właściciele większych posiadłości są obowiązani zajęte ilości zgłosić do odstawy wprost, właściciele

mniejszych posiadłości natomiast za pośrednictwem wójta gminy a to w sposób przepisany najpóźniej do dnia 31-go października 1917 r. w Polskiej Centrali pasz (filii powiatowej) względnie przed rozpoczęciem przez nią czynności w odnośnej Komendzie powiatowej (oddział rolniczy).

Zgłoszenie ma zawierać:

1. nazwę miejscowości i gminy,
2. nazwisko właściciela,
3. rodzaj siana i ilość,
4. miejsce przechowania,
5. podpis uprawnionego do rozporządzenia produktem, jak również podpis sołtysa lub wójta, stwierdzający, iż podane daty są prawdziwe.

Polska Centrala pasz wyda i prześle zgłaszającym najpóźniej do dnia 30-go listopada 1917 r. potwierdzenie odnośnego zgłoszenia.

§ 7.

Ceny odbioru.

Ceny odbioru, jakie ma płacić Polska Centrala pasz za zajęte produkty ustala się, jak następuje:

za siano nieprasowane	K 12·—
„ koniczyną nieprasowaną . .	„ 15·—
„ siano prasowane	„ 14·—
„ koniczynę prasowaną . . .	„ 17·—

Za koniczynę uważa się siano z wszelkich gatunków koniczyn, z lucerny esparsety i seradelli; za siano, wszelkie inne rodzaje siana, jak również wytrząski z siana koniczyny.

Ceny rozumieją za 100 kg. loco miejsce produkcyi za zdrowy, suchy i niezepsuty towar; jeżeli towar tym wartościom nie odpowiada, następuje odpowiednie obniżenie ceny. Producenci są nadto obowiązani w obrębie 3 kilometrów dostawiać siano własnym kosztem do miejsc prasowania względnie odbioru Polskiej Centrali pasz.

Za ilości w myśl postanowień § 5. prawidłowo zgłoszone, wypłaci Polska Centrala pasz przy odbiorze premię w wysokości 50 hal. za 100 kg.

W razie, gdyby Polska Centrala pasz do dnia 31-go marca 1918 r. nie odebrała zgłoszonych produktów, otrzyma posiadacz przy odbiorze od Polskiej Centrali pasz, oprócz ceny i premii, dodatkowe wynagrodzenie za przechowanie po 50 hal. za każde 100 kg.

§ 8.

Zarządzenia przymusowe.

W razie, gdyby właściciel względnie pełnomocnik wzbraniał się sprzedać zajęte zapasy Polskiej Centrali pasz, może odnośna Komenda powiatowa, niezależnie od dochodzenia karnego, zarządzić przymusowe ich odebranie.

Odnośna osoba traci w tym wypadku prawo do premii albo dodatku, które się ma wypłacić w myśl § 7.

§ 9.

Postanowienia karne.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia lub przepisów wydanych na jego podstawie, ulegną karom pieniężnym i aresztu, przewidzianym w § 10. rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp. dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych. Do prowadzenia śledztwa i karania czynów karygodnych przewidzianych w tem rozporządzeniu, właściwym jest w myśl § 4. rozporządzenia z dnia 21-go lutego 1917 r., Nr. 29 Dz. rozp. Sąd Komendy powiatowej w sądowem postępowaniu polowem.

§ 10.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

467.

Zajęcie prosa, hreczki, strączkowych oraz innych nasion.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 22. czerwca 1917. Dz. rozp. Nr. 57 względnie rozp. z dnia 11-go czerwca 1916. Dz. rozp. Nr. 61, dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych, oraz w przeprowadzeniu rozporządzenia z dnia 23. czerwca 1917. Dz. rozp. Nr. 58, dotyczącego Krajowej Rady gospodarczej zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Ziarno prosa, hreczki, bobiku, grochu, peluszki, wyki, łubinu, bobu, fasoli, soczewicy, nasiona roślin okopowych i pastewnych wszelkiego rodzaju, nasiona koniczyn, traw i warzyw wszelkiego rodzaju, pochodzące ze zbioru, roku 1917, jakoteż wszelkie zapasy powyższych nasion, pozostałe z roku poprzedniego,

zajmuje się na rzecz zarządu wojskowego.

§ 2.

Sztuki zajęcia.

Następstwem zajęcia, jest zakaz przeróbki, dowolnego użytkowania na żywność i karmę, jakoteż sprzedaży względnie kupna zajętych płodów o ile w tem rozporządzeniu lub też zapomocą osobnych przepisów nie zostaną wydane inne zarządzenia.

Interesa, zawarte wbrew temu zakazowi, są nieważne również jak i umowy, zawarte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia (§ 11 i 12 rozp. z dnia 11/VI 1916 Dz. rozp. Nr. 61).

§ 3.

Wyjątki.

Zajęciu nie podlega:

a) nasiona, potrzebne producentowi do siewu w jego własnem gospodarstwie.

b) ilości, które producent przeznacza jako żywność dla siebie i swych domowników, oficyalistów i czeladzi jakoteż jako karmę dla bydła własnego, tudzież bydła swych oficyalistów i czeladzi, przyczem winien stosować się do ewentualnych norm zużycia, jakieby zostały ustalone osobnemi zarządzeniami.

§ 4.

Obowiązek zgłoszenia.

Właściciel produktów, zajętych na mocy § 1. jest obowiązany na wezwanie Komendy powiatowej lub organów do tego ustanowionych zgłosić zapasy tych produktów z podaniem ilości, rodzaju i miejsce przechowania jak również dla kontroli przedłożonego zgłoszenia zezwolić powołanej władzy na zwiedzenie budynków gospodarczych, składów i innych lokali oraz na wzgląd w zapiski gospodarcze wzgl. handlowe, jakoteż udzielić na żądanie wszelkich informacyi.

§ 5.

Odbiór.

Producent zobowiązany jest do oddania wszystkich zapasów nasion, zajętych w myśl § 1. a nie przeznaczonych po myśli § 3 do użycia we własnem gospodarstwie.

Do odbioru tych zapasów przeznaczoną jest w obrębie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego, z wyjątkiem powiatów chełmskiego, hrubieszowskiego i tomaszowskiego w myśl art. VII. rozp. z dnia 23/6 1917, dotyczącego Krajowej Rady gospodarczej Polska Centrala Rolnicza.

Sposób odbioru zajętych zapasów w wyżej wymienionych 3 powiatach unormowany zostanie osobnemi zarządzeniami.

§ 6.

Ceny i postanowienia handlowe, zużytkowanie i rozdział.

Ceny i inne normy, dotyczące obrotu handlowego nasionami wymienionemi w § 1 jakoteż sposobu ich rozdziału i zużytkowania, zostaną unormowane osobnemi zarządzeniami

§ 7.

Środki przymusowe.

Jeśli właściciel nasion, zajętych na mocy § 1. wzbrania się ich oddania, mimo iż nie są one przeznaczone na pokrycie własnego zapotrzebowania w myśl § 3. lub nie posiada środków potrzebnych do wykonania młocki wzgl. odstawy w drodze przymusowej na koszt i niebezpieczeństwo właściciela: do tego celu może użyć jego zabudowań i wszelkich środków pomocniczych jego gospodarstwa jakoteż przydzielić przymusowe siły robocze w myśl § 4. rozp. Najw. Wodza armii z dnia 3. czerwca 1915, Nr. 54, dotyczącego robót przy uprawie pól i żniwach.

Sposób postępowania przy dostawach przymusowych i ceny nasion dostawionych w ten sposób zostaną w danym razie ustalone osobnemi zarządzeniami.

§ 8.

Postanowienia karne.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia, lub przepisów, wydanych na ich podstawie, karane będą grzywnami i aresztem, przewidzianemi w § 10. rozp. z dnia 11. czerwca 1916 (Dz. rozp. Nr. 61 dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych), przyczem dla prowadzenia śledztwa i karania czynów karygodnych oznaczonych w tem rozporządzeniu, właściwym jest w myśl § 4 rozporządzenia z dnia 21. lutego 1917. (Dz. rozp. Nr. 29 dotyczącego środków karnych przeciw podbijaniu cen i naruszeniu obowiązków dostawy) sąd Komendy powiatowej w postępowaniu polowem.

§ 9.

Przedmioty, przez których kupno lub sprzedaż naruszono rozporządzenie lub zakaz wydany na jego podstawie, tudzież przy których kupnie przekroczono cenę, przepisaną, podlegają konfiskacie i będą użyte przez Komendę powiatową dla wyżywienia ludności.

§ 10.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie znosi się rozporządzenie c. i k. Jen. Gub. Wojsk. z dnia 8/1 1917 Dz. rozp. 10.

468.

Zajęcie roślin oleistych.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 22. czerwca 1917. Dziennik rozp. Nr. 57 wzgl. rozp. Nr. 61 o zużytkowaniu zbiorów zarządza się co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Rośliny oleiste wszelkiego rodzaju (mak, rzepak, nasienie lnu, konopi, gorczycy i lnicy i t. d.) ze zbiorów roku 1917, jak również reszty tych nasion pozostałe z roku poprzedniego zajęte zostają na rzecz Zarządu wojskowego.

§ 2.

Skutki zajęcia.

Zajęcie ma ten skutek, że zajęte płody nie mogą być przerabiane, zużytkowane, spasane, sprzedawane, wzgl. skupywane, o ile w tem rozporządzeniu lub też przez specjalne przepisy nie nastąpią inne zarządzenia. Interesa prawne sprzeciwiające się temu zakazowi są nieważne, jak również interesa zawarte przed rozpoczęciem ważności tego rozporządzenia z wyjątkiem umów zawartych pomiędzy wytwórcami a Komendą powiatową (§§ 11 i 12 rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 Nr. 61 rozp. 31.)

§ 3.

Wyjątki.

Z pod zajęcia wyjmuje się nasienie potrzebne wytwórcy do siewu we własnem jego gospodarstwie, a miancwicie w wymiarze

10 kg. rzepaku, lnicy gorczycy } na morgę
6 kg. maku }
80 kg. lnu, konopi }

Za podstawę obliczenia zapotrzebowania nasienia służy tegoroczny obszar uprawny. Pozostawienie nasienia ponad potrzebę zasiewu pól rozstrzygać będzie Zarząd Wojskowy w danych wypadkach.

§ 4.

Obowiązek zgłaszania.

Właściciel zajętych podług § 1 produktów obowiązanym jest na żądanie Komendy Powiatowej lub przeznaczonych do tego organów podać zapasy tych płodów według ilości, gatunku i miejsca złożenia.

§ 5.

Obowiązek dostawy.

Wytwórca jest obowiązanym dostawić wskutek § 1. zajęte zapasy do miejsc odbioru przeznaczonych przez Komendę Powiatową. Odbiór nastąpi przez upoważnione do tego organa Komendy Powiatowej.

§ 6.

Ceny przyjęcia.

Za dostarczone przez wytworców płody oleiste ustanawia się następujące ceny przyjęcia:

Mak	K 200
Rzepak letni	„ 115
Rzepak ozimy	„ 115
Nasienie lnu	„ 115
Nasienie konopi . . .	„ 115
Nasienie lnicy	„ 80
Nasienie gorczycy . . .	„ 115

Powyższe ceny rozumieją się za 100 kg. netto (bez worka) loco magazyn przyjęcia i odnoszą się do dobrego, suchego czystego towaru w gatunku przez W. J. G. za miarodajny przyjętego.

Przy gatunkach pośledniejszej jakości nastąpi odpowiednie obniżenie ceny, która nie może jednak przekraczać 20% ceny przyjęcia przy towarze zdatnym do przeróbki.

Powyższe ustanowienia cen nie dotyczą umów co do uprawy i dostawy roślin oleistych zawartych pomiędzy Komendą Powiatową a wytwórcami i w tychże umowach zawartych układów co do odbioru i ceny.

§ 7.

Przeróbka zebranych zapasów.

Uruchomienie zakładów przemysłowych, w których przerabia się wymienione w § 1 nasiona oleiste może nastąpić jedynie za pisemnem zezwoleniem W. J. G.. Przedsiębiorstwa, które nie posiadają tego zezwolenia zostaną zamknięte.

§ 8.

Środki przymusowe.

Jeśli właściciel wymienionych w § 1 zajętych ziemiopłodów nie spełni obowiązku dostawy, lub jeśli nie posiada środków do młocki względnie odstawy potrzebnych, wówczas może Komenda Powiatowa użyć przymusowo siły robocze w celu przeprowadzenia młocki wzgl. odstawy na mocy § 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 3. czerwca 1916, Nr. 54, dziennik rozp. dotyczącego robót polnych i robót przy żniwach.

Gdyby dostawa była przeprowadzona przymusowo z powodu niespełnienia obowiązku dostawy, wówczas unormowane w § 6 ceny przyjęcia mogą być do połowy obniżone.

§ 9.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisów na zasadzie tegoż wydanych karane będą według § 10 rozporządzenia z dnia 11. czerwca 1916 Nr. 61 Dziennik rozp. grzywną i aresztem przyczem do prowadzenia śledztwa i karania wymienionych w tym rozporządzeniu czynów karygodnych powołany jest według § 4 rozp. z dnia 20. lutego 1917, Nr. 29, Dzien. rozp. sąd Komendy Powiatowej i to w postępowaniu sądu polowego.

§ 10.

Wejście w życie.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

469.

Zwalczanie zarazy ziemniaczanej.

(Phytographtora infestans).

W roku zeszłym wystapiła w dużych rozmiarach choroba kartofli, zwana pospolicie zarazą ziemniaczaną, wywołana przez grzyb Phytophtora infestans.

Choroba ta objawia się w sposób, że na łodygach i liściach ukazują się plamy brunatne, które później czerniają, rozszerzają się po całej roślinie, powodując przedwczesne obumarcie tejże.

Choroba ta obniża plon ziemniaków, wpływa niepomyślnie na ich dojrzewanie i czyni jej mniej zadatnemi do przechowania.

Przyczyna zarazy ziemniaczanej, wspomniany wyżej grzyb, pozostaje w bulwach, powodując w czasie przechowywanie ziemniaków gnicie tychże. Kartofle takie, złożone razem, tracą wewnątz swój naturalny kolor, stają się brunatne, podlegają rozkładowi i następnie gniciu. Gnicie przenosi się na sąsiedne, zdrowe ziemniaki, tak, że całą zawartość kopca, względnie w piwnicach lub dołach złożone ziemniaki mogą zupełnie się zepsuć, o ile między nimi znajdują się bulwy zarażone.

Dlatego też należy zwalczać tę chorobę i stosować wszelkie środki ostrożności.

Najlepszym sposobem zwalczania zarazy ziemniaczanej jest zapobieżenie ukazaniu się tejże, a to przez sadzenie kartofli zdrowych, w roku zeszłym przez zarazę nie ogarniętych. Ziemniaki z plamami barwy niezdrowej należy bezwarunkowo od sadzenia wyłączyć, ponieważ z nasienia takiego nie można się spodziewać pomyślnych wyników.

W miarę możności należy uprawiać dalej odmian ziemniaków, które poprzedniego roku podpadały zarazie, lecz wymienić je na gatunki, które pozostałe zdrowemi.

Istnieją gatunki bardziej odporne na zarazę i te właśnie należy uprawiać w miejsce odmian mniej odpornych.

O zwalczaniu zarazy ziemniaczanej, na wypadek objawienia się tejże, okaże się we właściwym czasie obszerniejszy okólnik.

470.

Wezwanie do zbierania dziko rosnących roślin lekarskich.

Nasze zioła lekarskie, zapomniane i wzgardzone w ostatnich dziesiątkach lat, wracają znów do swoich praw, do dawnego znaczenia. Spowodowane wydarzeniami wojny światowej odcięcie dowozu zagranicznych środków leczniczych zmusiło do obejrzenia się za lekami mogącymi je zastąpić, zwróciło uwagę na to, co ziemia nasza wydaje. I oto ponownie niejako odkryto znakomite nasze rośliny lekarskie, które przez wieki przecież nieocenione usługi oddawały naszemu

narodowi wybawiając od chorób, ratując od śmierci. Teraz już wątpić nie należy, że odzyskane dzięki wojnie stanowisko w lecznictwie nasze rośliny lekarskie na zawsze utrzymają

Sprawa zbierania i użytkowania roślin lekarskich musi się stać w Polsce całej sprawą ważną. Posiadamy bowiem wprost olbrzymie skarby roślinne, dość powiedzieć, że na ziemiach polskich rośnie 230 gatunków ważniejszych i głośniejszych tylko roślin używanych w aptekach, leczeniu domowem i ludowem, że rośliny te częstokroć w różnych okolicach masowo występują i nieużyte przepadają rok rocznie na marne, a przecież są między niemi takie, które nieocenione lecznicze wartości przedstawiają.

Lecz nietylko o przywrócenie naszym ziołom lekarskim właściwego stanowiska w lecznictwie tu chodzi. Łączy się z tem przecież sprawa dużego gospodarczego znaczenia: otwarcia wielkiego źródła dochodów. W czasach przedwojennych sprowadzano do polskich aptek z zagranicy, głównie z Niemiec, roślin lekarskich, nawet takich, które u nas są bardzo pospolite, corocznie za kilka milionów rubli. Te pieniądze muszą w przyszłości pozostawać w kraju, trzeba tylko, aby ludność nauczyła się i przyzwyczaiła do zbierania ziół leczniczych, aby nasz aptekarz przekładał nad towar zagraniczny płody ojczystej ziemi.

Sprawa zbierania roślin lekarskich jest rzeczą prostszą i łatwiejszą, niż by się to mogło wydawać. Zbieraniem bowiem zajmować się mogą osoby do ciężkiej pracy już, albo jeszcze niezdatne, więc inwalidzi, starcy, dzieci, a zatrudnienie to przynosić im może dochody, wystarczające doskonale na utrzymanie. Trzeba jednak uwzględnić pewne warunki, które decydują o pomyślnym wyniku podjętych w tym kierunku wysiłków. Przedewszystkiem trzeba rośliny lekarskie dobrze znać, następnie trzeba wiedzieć, które rośliny w okolicy rosną, dalej wiedzieć, które części rośliny mają zastosowanie w lecznictwie, kiedy i jak je zbierać należy, jak suszyć i jak przechowywać, w końcu trzeba z góry zapewnić sobie zbyt.

Tutaj oto odkrywa się wdzięcznie pole pracy dla polskiej inteligencyi, w pierwszym rzędzie dla światłego Nauczycielstwa, wielebnego Duchowieństwa, patryotycznego Ziemiaństwa, chętnych zawsze Farmaceutów, i t. d., słowem dla wszystkich, którzy wśród ludu żyjąc do niesienia tam światła wiedzy i kultury są powołani. Do nich więc głównie skierowujemy niniejszy apel, który nie potrzebuje długiego i szerokiego uzasadnienia, gdyż rzecz sama za siebie dostatecznie wymownie przemawia. Trzeba ludowi wskazać rośliny lekarskie, nauczyć go zbierać i suszyć je, trzeba zorganizować łatwy i pewny ich zbyt. Do sprawy należy zabrać się zaraz, bez odkładania, a budować ją gruntownie, by obok innych stała się potężnem i trwałem źródłem dobrobytu kraju na czasy świetlanej jego przyszłości

Aby ułatwić uczynienie piewszego kroku w tej sprawie wskazujemy poniżej 20 pospolitych na ziemiach polskich, a leczniczo bardzo ważnych roślin lekarskich z krótkiemi uwagami o ich zbieraniu i suszeniu.

Zbierać części podziemne.

Kozłek lekarski. (Valeriana officinalis L.). Na wilgotnych łąkach, w zaroślach, na zrębach, nad rzekami w całej Polsce niżowej rośnie ta bylina, bardzo ważne w lecznictwie zajmująca stanowisko. Jest to roślina dość duża, bo dorastająca 9 dm.. posiada jasno-czerwonawe kwiatuszki zebrane w szerokie podbaldachy, pięknie i silnie pachnące. Korzenie jej i kłącza kopie się w jesieni, po umyciu suszy się je w miejscu przewiewnem; przechowuje się w szczelnie zamkniętych naczyniach. Chronić zbiór przed kotami.

Mydlnica lekarska. (Saponaria officinalis L.). Bylina pospolita w całej Polsce w zaroślach, nad rzekami, na przydrożach, ugorach i t. p. Korzenie tej rośliny posiadają ciało pieniące się z wodą. Zbiera się korzenie nawet najdrobniejsze jesienią i drobno, a równo pokrajane suszy się w miejscu przewiewnem.

Tatarak pospolity. (Acorus calamus L.). Bylina pospolita na moczarach, na brzegach jezior, stawów, tudzież nad rzekami na całym obszarze ziem polskich. Kłącze posiada silny aromatyczny zapach. Zbierać je trzeba do użytku lekarskiego w lecie ze względu na najniższy wówczas stan wody. Po dokładnem umyciu suszyć w miejscu przewiewnem w całości, albo pokrajane w kostkę.

Perz. (Triticum repens L.). Bylina. Ohydny chwast naszych pól. Do celów leczniczych zbiera się podziemne kłącza wczas na wiosnę lub w jesieni podczas orki lub bronowania. Należy je dokładnie oczyścić ze ziemi i drobno posiekane wysuszyć.

Zbierać liście.

Podbiał pospolity. (Tussilago Farfara L.). Bylinę tę zawsze na pewno znaleść możemy na gliniastej lub ilastej wilgotnej glebie, na urwiskach, brzegach rzek, na przydrożach i t. p. Zakwita ona jako pierwszy nasz wiosenny złoto-żółty kwiat, a po przekwitnięciu dopiero pokazują się, duże, jak ślady kopyta końskiego liście, na górnej powierzchni nagie i gładkie, na dolnej zaś delikatnym białym kutnerem pokryte. Te liście właśnie

mają zastosowanie w lecznictwie. Zbierać je można przez cały okres wegetacyi, najlepiej jednak zaraz po dojściu ich do zupełnego rozwoju; trzeba je drobno pokrajać na sieczkę i wysuszyć w przewiewnem miejscu.

Bobrek trójlistny. (Menyanthes trifoliata L.). Ta pięknie kwitnąca bylina pospolita jest na moczarach torfowiskach (wyżynnych i nizinnych) w całym kraju. Łatwa do rozpoznania po dużych, z trzech płatów złożonych, stąd nieco do koniczyny podobnych liściach, które mają duże zastosowanie w lecznictwie. Zbiera się je w maju i czerwcu, przewiędłe nieco kraję się na drobną sieczkę i suszy dokładnie w przewiewnem miejscu.

Zbierać całe rośliny.

Bratki. Fiołek trójbarwny. (Viola tricolor L.). Powszechnie znane ziele naszych pól, ugorów, lasów, kwitnące od wczesnej wiosny do jesieni. Zbierać do celów aptecznych przez cały ten czas kwitnące szczyty roślin, krajać je drobno i suszycć w przewiewnem miejscu.

Centurya. Tysiącznik pospolity. (Erythraea centaurium Pers.). Roślina dorastająca 3 dm. wysokości o łodydze czterokanciastej, liściach naprzeciwległych, a kwiatach dosyć drobnych, różowych, zebranych w szczytowe podbaldachy. Liście jej mają bardzo gorzki smak. Rośnie w całej Polsce na suchych łąkach, miedzach, ugorach, zrębach leśnych. Do celów leczniczych zbiera się kwitnące szczyty roślin wraz z pączkami kwiatowymi, suszy się szybko w przewiewnem miejscu tak, aby zachowała się zielona barwa liści i różowy kolor kwiatów, poczem kraje się drobno.

Piołun. Bylica piołun. (Artemisia absynthium L.). Roślina o przysłowiowo gorzkim smaku, rosnąca przedewszystkiem na glebach bogatych w sole mineralne, na pogorzeliskach, gruzach, wśród chat wiejskich, przy drogach i t. p. w całej Polsce. Liście ma kutnerowate, na górnej powierzchni białawe, na dolnej zielonawe, główki kwiatostanowe drobne, zwisające, kwiaty jasno-żółte. W czerwcu i lipcu tuż przed kwitnieniem ścina się górne części łodyg wraz z liśćmi i pączkami. Suszyć w miejscu przewiewnem.

Skrzyp polny. (Equisetum arvense L.). Znany pospolity i natrętny chwast rosnący na polach, łąkach i przydrożach. W marcu i kwietniu pokazują się najpierw pędy, dźwigające na szczycie czerwonawo brunatny kłos o szypułce wewnątrz pełnej, nie posiadające bocznych zielonych gałązek i zamierające po wydaniu zarodników, poczem dopiero pokazują się zielone znane choinki, mająca w lecznictwie duże zastosowanie. Do celów leczniczych zbiera się same tylko płone pędy, owe choinki, z których jeszcze odrzuca się wszystki grubsze łodygi, a tylko najcieńsze rozgałężenia sieka się na drobną sieczkę i suszy w miejscu przewiewnem.

Zbierać kwiaty.

Rumianek. Maruna pospolita. (Matricaria chamomilla L.). Ulubione, powszechnie stosowane ziele, o miłym, aromatycznym zapachu, rosnące w całej Polsce niżowej na polach, ugorach i t. p. Od innych podobnych roślin odróżnić go można po zapachu, po pustem wewnątrz dnie kwiatostanowem, zaś od gatunków Rumianu (Anthemis) po braku liści łuskowatych. W czerwcu i lipcu zbiera się codzień świeżo rozwinięte główki kwiatowe, suszy się je na słońcu lub w przewiewnem miejscu. Ususzone kwiatostany powinny zachować swój pierwotny kolor.

Lipa. Lipa drobnolistna. (Tilia parfifolia Ehrh.), Lipa wielkolistna. (Tilia grandifolia Ehrh.). Obydwie lipy powszechnie sadzone przy drogach i w parkach dostarczają równie używanego i cenionego w lecznictwie kwiatu. Kwiaty wraz z żółtawymi przykwiatkami zrywać należy z drabin bez uszkadzania gałęzi zaraz po ich rozwinięciu się. Suszyć szybko na słońcu lub w miejscu przewiewnem.

Jasnota biała. Martwa pokrzywa. (Lamium album L.). Ziele pospolite u nas pod płotami, w rowach, na przydrożach i t. d., z kształtu liści przypominające pokrzywę, o białych dwuwargowych kwiatach, stojących w kątach okółków liściowych. Do celów leczniczych zbiera się same tylko białe korony kwiatowe, suszy się je zaraz szybko na słońcu cieńką warstwą rozpostarte, przy ustawicznem odwracaniu, aby zapewnić zachowanie białej ich barwy.

Dziewanna. (Verbascum phlomoides L. oraz Verbascum thapsiforme L.). Powszechnie znane są przepyszne wysmukłe jej świeczniki, świecące z daleka dużymi jasno-żółtymi kwiatami, osadzone w rozecie wielkich liści, rosnące na nieużytkach, przydrożach, ugorach, w kulturach leśnych i t. p. całej Polski. Do celów lekarskich zbiera się codziennie świeżo rozwinięte same tylko żółte korony kwiatowe, suszy się je jak najcieńszą warstwą rozłożone na słońcu i pakuje się je zaraz po dokładnem wysuszeniu do pudeł wyklejonych dobrze papierem, ściśle je ugniatając. Tylko kwiaty, które po ususzeniu zachowały swą piękną żółtą barwę, mają wartość apteczną.

Zbierać owoce, zarodniki i t. d.

Jałowiec pospolity. (Juniperus communis L.). Po-

wszechnie znany krzew szpilkowy, zarastający na całym obszarze ziem polskich jałowe nieużytki. Jego pozorne jagody dojrzewają dopiero w drugim roku po zapyleniu i wówczas przybierają kolor ciemno brunatno-fioletowy i są pokryte niebieskim nalotem Dojrzałe jagody strząsa się przez uderzenie pałką, rozścielając przed tem na ziemi dokoła krzaków płachty, na które owoce zlatują. Uderzać należy ostrożnie, aby bezpotrzebnie krzewu nie kaleczyć. Po starannem oczyszczeniu ze śmieci i zeschniętych, brzydkich jagód, suszy się je w miejscu przewiewnem cienką warstw rozścielone, przy częstem mięszaniu.

Borówka czernica. (Vaccinium Myrtillus L.). Krzewinka charakterystyczna dla naszych borów sosnowych, rosnąca masowo również w Karpatach. Dostarcza ona ulubionych czarnych jagód, stanowiących dzielny środek leczniczy. Przygotowuje się je jako nalewki lub konfitury, oraz suszy się je na słońcu lub w nie zagorących piecach po upieczeniu chleba, z zachowaniem ostrożności, aby się nie przypiekły oraz nie posklejały w bryłki. Przechowywać należy w zupełnie suchem miejscu.

Malina właściwa. (Rubus Idaeus L.). Krzew dorastający 1·5 m. wysokości, pospolity bardzo w Karpatach i na Podkarpaciu, oraz po lasach w całej Polsce niżowej. Z jego jagód przyrządza się znakomity syrop (sok malinowy), bardzo ważny w lecznictwie, a jagody ususzone w temperaturze podwyższonej (np. 25°—30° C. w piecach po upieczeniu chleba) albo na słońcu, mają zawsze zapewniony zbyt w aptekach. Ususzone jagody powinny zachować piękną barwę i zapach, więc należy ich przy suszeniu przypalić, nie powinny się też zlepiać w bryłki. Przechowywać w zupełnie suchem miejscu.

Sporysz. (Claviceps purpuraea L.). Grzyb pasożytujący na zbożach, najczęściej na życie, wytwarza w lecie przetrwalniki (sclerotia) w kłosach, gdzie wyrasta w postaci znanych ciemnych rożków na miejscu ziarn. Grzyb ten, będący klęską naszego rolnictwa, jest trujący, gdy wraz z ziarnem w większej ilości zostanie zmielony na mąkę. Jako lek przedstawia bardzo dużą wartość. Najlepiej jest zbierać go w czasie żniwa, gdy zboże stoi jeszcze w snopkach na polu. Połamane przy młóceniu rożki nie znajdują nabywców. Suszyć należy w miejscu przewiewnem i zaraz odstawiać do aptek.

Widłak goździsty. (Lycopodium clavatum L.) Roślina o charakterystycznych widlastych rozgałęzieniach płożąca się po dnie lasów sosnowych. Na końcach gałązek tworzy ona żółte kłoski wypełnione żółtym, niesłychanie subtelnym pyłkiem, stanowiącym zarodniki tego widłaka. W lipcu i sierpniu ścina się nożem lub nożyczkami te kłoski, składa się je na bardzo gęstych płachtach lub na papierze i suszy się je, poczem rękami wytrząsa się z nich ów proszek, zwany popularnie „próchnem". Proszek ten przesiewa się i przechowuje w bardzo gęstych woreczkach.

Zbierać korę.

Kruszyna. Szakłak kruszyna. (Rhamnus frangula L.). Krzew bez kolców, dorastający 3 m. wysokości pospolity w borach sosnowych i na brzegach torfowisk, o kwiatach zielonawo-białych, a owocach czarnych, przed dojrzeniem czerwonych. Jest rośliną trującą. Do celów leczniczych zdziera się z młodych rocznych lub dwuletnich gałązek korę na wiosnę, gdy zaczyna się działalność miazgi. Zaraz się ją kraje drobno i suszy w cieniu.

Uwaga: Wszystkie wymienione wyżej rośliny lekarskie należy zbierać tylko w czas pogodny, po obeschnięciu rosy. Zwracać uwagę na to, aby przy zbieraniu, suszeniu i pakowania rośliny wzajemnie się nie zanieczyszczały; wszelkie obce domieszki są niedopuszczalne. Przestrzegać pedantycznie czystości.

We wszystkich kwestyach dotyczących roślin lekarskich udziela bezpłatnych ustnych i pisemnych informacyi Wydział Zdrowia ces. i król. Wojskowego Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie (Sanitätsreferat des k. u. k. Militärgeneralgouvernement in Lublin) ul. Niecała 1, II. p.

471.

Zakaz wypiekania i sprzedaży białego pieczywa w cukierniach, restauracyach i t. p.

Na mocy rozporządzenia Wojsk. Gen. Gubernatorstwa Ap. No. 68191/17, wypiek i sprzedaż białego chleba i pieczywa w piekarniach, cukierniach, kawiarniach, restauracyach kolejowych jest surowo zakazane.

Podawanie chleba nawet za kartami chlebowemi w gospodach, restauracyach, kawiarniach i t. p. lokalach tak w lokalu samym jak i na ulicę jest zakazane a niestosujący się do tego rozporządzenia będą w myśl art. II. rozp. Nacz. Kom. Armii Nr. 30 z dnia 19. sierpnia 1915, karani grzywną do 2000 K lub aresztem do 6 miesięcy. Niezażalenie od tych kar może być odjęta koncesya przemysłowa.

To rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Goście mogą ewentualnie chleb z sobą przynosić, a spożycie w lokalu jest dozwolone.

472.

Prowadzenie przedsiębiorstw wymiany pieniędzy.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

§ 1.

Przymus koncesyjny.

Do prowadzenia przedsiębiorstwa wymiany pieniędzy potrzebne jest zezwolenie (koncesya) Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego. Na dowód pozwolenia wystawiać się będzie dokument (dokument koncesyjny).

Koncesya może być udzielana także na pewne oznaczone rodzaje przedsiębiorstw wymiany pieniędzy. Koncesya ta **nie** upoważnia do nabywania, sprzedawania lub też zastawiania zagranicznych rodzai pieniędzy, jakoteż wypłat czeków i weksli, opiewających na zagranicę.

§ 2.

Posiadacz koncesyi.

Koncesyi udziela się tylko osobom godnym zaufania i nienagannego prowadzenia się, które posiadają odpowiednie ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie przedsiębiorstwa przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez zastępcę, na rachunek posiadacza koncesyi, wymaga pozwolenia Komendy powiatowej. Zastępca musi posiadać kwalifikacye wymienione w pierwszym ustępie.

Po śmierci posiadacza koncesyi może być przemysł prowadzony na podstawie dawnego dokumentu koncesyjnego na czas wdowieństwa na rachunek wdowy, która żyła z nim aż do jego śmierci we wspólnem gospodarstwie domowem, lub na rachunek małoletnich potomków uprawnionych do dziedzictwa aż do osiągnięcia pełnoletności; o tem należy donieść Komendzie powiatowej i wyznaczyć w razie potrzeby odpowiedniego zastępcę w myśl poprzedniego ustępu.

§ 3.

Lokal przedsiębiorstwa.

Na podstawie tej samej koncesyi może być przedsiębiorstwo wymiany pieniędzy prowadzone tylko w jednej gminie i tylko w lokalu wymienionym w dokumencie koncesyjnym.

O przesiedleniu w obrębie tej samej gminy należy doniesc Komendzie powiatowej przynajmniej na tydzień przed otwarciem przedsiębiorstwa w nowym lokalu przemysłowym.

§ 4.

Nadzór władzy.

Prowadzenie przedsiębiorstwa wymiany piniędzy stoi pod nadzorem władzy.

Organa, powołane do wykonywania tego nadzoru, są uprawnione badać każdego czasu zapasy kasowe, księgi, pisma i inne zapiski dotyczące prowadzenia przedsiębiorstwa, wstępować do lokalów przedsiębiorstwa i zajęte w niem osoby przesłuchiwać co do stosunków przedsiębiorstwa.

Posiadacz koncesyi i osoby zatrudnione w jego przedsiębiorstwie są obowiązani przedkładać organom nadzorczym zapiski, o których mowa w ustępie drugim i udzielać żądanych wyjaśnień zgodnie z prawdą.

§ 5.

Postanowienia wykonawcze.

Jenerał Gubernator wojskowy może wydać bliższe postanowienia w sprawie prowadzenia przedsiębiorstw wymiany pieniędzy w ogólności, jak również odnośnie do poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych.

§ 6.

Istniejące uprawnienia przemysłowe.

Osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mają prawo prowadzenia przedsiębiorstwa wymiany pieniędzy, są uprawnione na podstawie nabytych uprawnień przemysłowych do dalszego prowadzenia przemysłu w dotychczasowym rozmiarze i podlegają, jako właściciele koncesyi przepisom tego rozporządzenia.

§ 7.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu wydanego na jego podstawie, będą — o ile nie podpadają pod surowszą karę — karane przez Komendę powiatową grzywną do 10.000 koron lub aresztem do jednego roku.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna

do pięciu tysięcy koron.

§ 8.

Zarządzenia przymusowe.

Koncesya może być w każdej chwili przez Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe ograniczoną lub odebraną.

Koncesya musi być odebraną z chwilą, gdy zachowanie posiadacza koncesyi przestanie być godnem zaufania i nienagannem, lub jeżeli przy prowadzeniu przedsiębiorstwa nie dotrzymano niniejszego rozporządzenie lub przepisu wydanego na jego podstawie, mimo powtórnego ukarania i przestrogi urzędowej.

Dla zapewnienia skutku, może Komenda powiatowa zamknąć przymusowo lokal przedsiębiorstwa i zarządzić zajęcie zapasów kasowych.

§ 9.

Moc obowiązująca.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

473.

Uwidocznione cen w obrocie przemysłowym.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielono z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

§ 1.

Podanie cen niezbędnych artykułów.

Kto w sposób przemysłowy albo na targu wystawia na sprzedaż lub sprzedaje niezbędne artykuły, obowiązany jest w swoim lokalu handlowym dostępnym dla klientów, na swojem miejscu sprzedaży lub targu, uwidocznić w miejscu łatwo wpadającem w oczy i dobrze czytelnem pismem, ceny przedmiotów według ich gatunku, jakości i ilości.

§ 2.

Podanie cen świadczeń.

Kto w sposób przemysłowy ofiarowuje pracę lub świadczenia, służące niezbędnym potrzebom życiowym, obowiązany jest w swoim lokalu handlowym dostępnym dla klientów, albo na swojem stanowisku uwidocznić w miejscu łatwo wpadającym w oczy i dobrze czytelnem pismem, ceny poszczególnych świadczeń (taryfa). Przy prowadzeniu przemysłu przewozowego lub przemysłowego ofiarowania usług osobistych na placach publ., musi wykonujący przemysł mieć taryfę przy sobie i okazać ją na żądanie każdego czasu.

§ 3.

Sposób podawania ilości i ceny.

Ilość należy podawać według będących w użyciu rosyjskich miar i wag, cenę natomiast w walucie koronowej.

Sprzedający obowiązany jest, pozwolić kupującemu na użycie swej wagi, celem ponownego zważenia przedmiotu sprzedanego według wagi.

§ 4.

Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe może zapomocą rozporządzenia postanowić:

1. Przy których niezbędnych artykułach i świadczeniach ceny, w myśl niniejszego rozporządzenia, muszą być uwidocznione, a które wyjątkowo z pod tego obowiązku są wyjęte;

2. w jaki sposób należy ceny uwidocznić (w szczególności czy na samym towarze, czy w oknach wystawowych, czy przez przybicie lub wywieszenie taryf i t. d.);

3. jakie jeszcze ważne szczegóły dla oznaczenia wartości przedmiotu muszą być uwidocznione.

Do wydawania zarządzeń, w myśl tego paragrafu, można w drodze rozporządzenia upoważnić komendanta powiatowego.

Wydane zarządzenia należy ogłosić w sposób w miejscu przyjęty.

§ 5.

Postanowienia karne i przymusowe.

Działający wbrew przepisom tego rozporządzenia lub zarządzeń wydanych na jego podstawie, zostanie ukarany przez sąd Komendy powiatowej, przy zastosowaniu postępowania polowego grzywną do pięciu tysięcy koron albo aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary można orzec przepadek przedmiotów, będących przedmiotem orzeczenia karnego.

W razie powtórnego ukarania może Komenda powiatowa odebrać uprawnienie przemysłowe na zawsze lub na pewien czas, lub też zamknąć lokal przedsiębiorstwa.

§ 6.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

474.

Zajęcie i sprzedaż gumy surowej wszelkiego rodzaju.

Na podstawie przepisów §§ 52. i 53. międzynarodowej umowy z dnia 18-go października 1907 r., dotyczącej praw i zwyczajów wojny lądowej, zarządza się co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Przy równoczesnym zakazie wolnego handlu, zużycia lub przeróbki, ulegają zajęciu:

Guma surowa, balata, gutaperka, odpadki gumowe wszelkiego rodzaju, przymocowane lub nieprzymocowane gumy bilardowe i ich odpadki, nowe albo do użycia zdolne jeszcze obręcze gumowe wszelkiege rodzaju, jakoteż obręcze automobilowe, obręcze motorowe, obręcze rowerowe, obręcze gumowe masywne wszelkiego rodzaju, gumowe węże wszelkiego rodzaju i guma stara wszelkiego rodzaju.

§ 2.

Przymus sprzedaży.

Guma stara wszelkiego rodzaju musi być sprzedaną uprawnionym do zakupna przez c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe (Centrala surowców), a to po cenach ustanowionych w § 4., których to cen obniżać im nie wolno.

§ 3.

Obowiązek zgłoszenia.

Każdy posiadacz, przechowawca i handlarz surowej gumy, bilardów z oprawą gumową, przymocowaną lub nie i odpadków, jakoteż nowych i do użycia jeszcze zdolnych obręczy gumowych wszelkiego rodzaju, gumowych węży wszelkiego rodzaju — jest obowiązanym przedmioty te zgłosić najpóżniej do 1-go sierpnia b. r. pisemnie w Komendzie powiatowej, poczem po komisyjnem oszacowaniu, nastąpi zakupno tego materyału przez Centralę surowców Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Uwolnlenia obręczy gumowych i t. d. które przed wydaniem niniejszego rozporządzeuia udzielone zostały, tracą z dniem ogłoszenia tego rozporządzenia swoją moc i nie zwalniają od obowiązku zgłoszenia.

Arkusze zgłoszeń można nabywać bezpłatnie w Komendzie powiatowej.

§ 5.

Wynagrodzenie za gumę używaną.

Za gumę używaną będą uprawnieni do zakupna płacić następujące wynagrodzenie za jeden kilogram towaru:

Kiszki gumowe z pneumatyków automobilowych i powozo motocyklowch, rowerowych powozowych (szare lub czerwone) i tychże odpadki	K 7·—
Płaszcze gumowe z pneumatyków automobilowych, motocyklowych, rowerowych i powozowych i tychże odpadki	„ 2·—
Płaszcze gumowe z pneumatyków automobilowych z gwoździami i odpadki . . .	„ 1·30
Pełne gumowe obręcze automobilowe bez żelaza	„ 1·30
Pełne gumowe obręcze automobilowe z żelazem	„ 0·40
Pełne gumowe obręcze powozowe . .	„ 2·70
Kalosze	„ 1·50
Guma zbierana bez wkładki	„ 1·10
Guma zbierana z wkładką	„ 0·10
Obcasy gumowe	„ 0·15

§ 5.

Nadzór i załatwianie sporów.

Sprzedający i uprawnieni do zakupna mają prawo żądać pomocy od miejscowych władz. W razie sporów, których nie można załagodzić w drodze ugodowej, rostrzyga właściwa Komenda powiatowa a w ostatniej instancyi Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe (Centrala surowców), do której to władzy należy równieżwnosić doniesienia i zażalenia na zakupujących.

§ 6.

Postanowienia i postępowanie karne.

Przekroczenia §§ 2. i 3. tego rozporządzenia, oraz

wszelkie czynności i zaniechania, mające na celu udaremnienie tych przepisów, będą w myśl art. II., § 1. rozp. Naczelnego Wodza armii z dnia 19-go sierpnia 1915 r., Nr. 30 Dz. rozp., karane przez właściwą Komendę powiatową grzywną do 2.000 koron albo karę aresztu do sześciu miesięcy. Ponadto można orzec przepadek zatajonych lub w jakikolwiek inny sposób usuniętych przedmiotów.

Postępowanie karne opiera się na przepisach wyżej przytoczonego rozporządzenia Naczelnego Wodza armii.

§ 7.

Termin wejścia w życie.

Niniejszenie rozporządzenia wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

475.

Zajęcie przymusowe ofiarowanie do sprzedaży i przymus sprzedaży towarów (bławatnych) tkackich wszelkiego gatunku.

Na podstawie §§ 52. i 53. umowy międzynarodowej z dnia 18-go października 1907 r., dotyczącej praw i zwyczajów wojny lądowej, zarządza się co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Przy równoczesnym zakazie wolnego handlu ulegają zajęciu towary tkackie wszelkiego rodzaju.

§ 2.

Osoby, których dotyczy to rozporządzenie.

Niniejsze rozporządzenie dotyczy:

a) handlarzy, b) wytworców, c) posiadaczy, d) właścicieli, e) przechowawców, f) właściciele domów.

§ 3.

Towary, których dotyczy to rozporządzenie.

A. Towary bawełniane:

1. Zwykłe, gładkie, także pojedynczo tkane, wzorzyste, surowe, bielone, barwione, drukowane lub pstro tkane.
2. Zwykłe, gęste, gładkie, także pojedynczo dziergane, wzorzyste, surowe, bielone, barwione, drukowane lub pstro tkane.
3. Przednie, surowe, bielone, barwione, drukowane i pstro tkane.
4. Najprzedniejsze.
5. Aksamity i materye w rodzaju aksamitów z wyjątkiem wstążek aksamitnych.
6. Tiule gładkie, surowe, bielone, wzorzyste, barwione, drukowane i pstro tkane.
7. Towary dziane i pończoszkowe w całych sztukach, surowe, bielone, barwione, drukowane i pstro dziane lub na drutach robione.
8. Pończochy, skarpetki i wyroby trykotowe.
9. Nici i włóczki.

B. Towary wełniane:

1. Sukno na gunie.
2. Wszystkie wełniane towary tkane, także drukowane.
3. Aksamity i materye w rodzaju aksamitów, strzyżone lub niestrzyżone, także drukowane.
4. Materye dziane i na drutach robione w całych sztukach (towar łokciowy).
5. Szale i tkaniny w rodzaju szalów.
6. Pilśnie i towary pilśniowe (z wyjątkiem kobierców pod nogi tego rodzaju).

C. Towary jedwabne i półjedwabne, z jedwabiu, floretu lub sztucznego jedwabiu bez, względnie z przymieszką innych przędziw:

1. Materyały czysto jedwabne.
2. Tiule.
3. Gaza na woreczki jedwabne.
4. Tkaniny czysto jedwabne, gładkie, modne, niebarwione, barwione, drukowane i pstro tkane.
5. Aksamity i tkaniny w rodzaju aksamitów (strzyżone lub niestrzyżone).
6. Materye dziane i na drutach robione w całych sztukach (towar łokciowy).

D. Towary konfekcyjne:

Ubrania, bielizna i inne szyte przedmioty z materyi.

§ 4.

Obowiązek zgłoszenia.

Wszystkie w § 2. niniejszego rozporządzenia

wymienione osoby są obowiązane zgłosić we właściwej Komendzie powiatowej w terminie do dnia 15-go lipca 1917 r., znajdujące się w ich posiadaniu towary tkackie w § 3 tego rozporządzenia wyszczególnione. Obowiązkowi zgłoszenia podpadają:

Znajdujące się u kupców:

a) zapasy towarow tkackich ponad 250 arszynów z jednego gatunku, oraz zapasy ponad 1000 arszynów z kilku gatunków złożone;

b) towary konfekcyjne, o ile przekraczają 100 sztuk ubrań.

Wszyscy inni maja również zgłosić swoje zapasy, o ile posiadają więcej niż 25 arszynów towarów tkackich lub 10 sztuk nowych ubrań.

Posiadacze domów, w których tego rodzaju towary są zamagazynowane, a których posiadacze lub właściciele są nieznani z miejsca pobytu, mają o tem donieść Komendzie powiatowej.

Potrzebną ilość formularzy zgłoszeń można dostać u władzy miejscowej lub w Komendzie powiatowej.

Zgłoszenie powinno nastąpić w wyżej przepisanym terminie we właściwej c. i k. Komendzie powiatowej.

§ 5.

Automatyczne uwolnienie z pod zajęcia zapasów, podlegających zgłoszeniu.

Handlarzy począwszy od posiadających patenty handlowe II. kl. w dół, pozostawi się ze zgłoszonego zapasu do 10.000 arszynów — 10%, z zapasu ponad 10.000 arszynów — 5 % towarów tkackich i 100 sztuk gotowych ubrań dla drobnego handlu.

Dalsze uwolnione z pod zajęcia może nastapić na podstawie należycie uzasadnionego podania, wniesionego do Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (Centrala surowców), w którym to wypadku będą wydane poświadczenia zwolnienia z pod zajęcia.

§ 6.

Przymusowe ofiarowanie do sprzedaży i przymus sprzedaży.

Wszystkie osoby, których to rozporządzenie dotyczy, są obowiązane, znajdujące w ich posiadaniu i podlegające obowiązkowi zgłoszenia towary tkackie zaofiarować do zakupna c. i k. Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu (Centrala surowców) a to przy użyciu formularzy, po które należy się zgłosić u władzy miejscowej lub we właściwej Komendzie powiatowej przy równoczesnem dołączeniu próbek i sprzedać je po cenach, które ustali komisya dla zakupna towarów tkackich.

Ofertę tę, należy wnieść najpóźniej do dnia 15-go lipca 1917 r. do właściwej Komendy powiatowej.

§ 7.

Uprawnienie do zakupna.

Uprawnionemi do zakupna są ustanowione przez c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe komisye dla zakupna towarów tkackich, które w miarę potrzeby będą urzędować w miejscach odbioru.

§ 8.

Zapłata.

W cenach za odebrane towary, ustalonych przez komisyę dla zakupna towarów tkackich, znajdzie uwzględnione obecna konjunktura handlowa.

Cenę minimalną stanowić będzie trzykrotna cena pokojowa.

Za odebrane towary tkackie zapłaci na podstawie płatnych natychmiast poświadczeń, ta kasa, której przekazano wypłatę.

§ 9.

Obrót.

Wszelki obrót towarami tkackimi wyszczególnionemi w § 3., jest zakazanym, a przewóz tychże może nastąpić tylko na podstawie zezwolenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (Centrala surowców).

§ 10.

Przyszłe zaopatrzenie miejscowej ludności w towary tkackie.

Zaopatrzenie miejscowej ludności w towary tkackie, zwłaszcza po wyczerpaniu zapasow u drobnych handlarzy, przekazano Polskiej Centrali handlowej w Radomiu, która obowiązana jest oddane jej przez c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe towary tkackie, zaofiarować ludności w swoich filiach, znajdujących w obrębie całego c. i k. obszaru administracyjnego.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe (Centrala surowców), poczyni zarządzenia w sprawie przydzielenia drobnym kupcom odpowiedniego zapasu towarów tkackich.

Ceny za te towary tkackie oznaczyło c. i k. Je-

neralne Gubernatorstwo wojskowe (Centrala surowców), które też pilnować będzie przestrzegania cen.

§ 11.

Wydawanie nowych patentów handlowych.

Nowe patenty handlowe będą wydawane tylko tym osobom, które trudniły się handlem towarów tkackich przed rokiem 1914.

§ 12.

Nadzór i załatwienie sporów.

Wszelkie spory rozstrzyga właściwa Komenda powiatowa po wysłuchaniu dwóch rzeczoznawców i jednego zastępcy gminy, w której zamagazynowane są towary, ostatecznie c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe (Centrala surowców), co do którego należy wnosić ewentualnie doniesienia i zażalenia.

§ 13.

Postanowienia karne i postępowanie.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia i wszelkie czynności i zaniechania, mające na celu udaremnienie tego rozporządzenia, będą w myśl artykułu II., § 1. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 19-go sierpnia 1915 r., Nr. 30 Dz. rozp., karane przez właściwą Komendę powiatową grzywną do 2000 koron lub karą aresztu do 6-ciu miesięcy. Prócz tego można orzec przepadek zatajonych lub w jakikolwiek inny sposób usuniętych przedmiotów.

Odnośnie do postępowania mają zastosowanie przepisy dopieroco cytowanego rozporządzenia.

§ 14.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

476.

Odwołanie przyjmowania tybulców do straży skarbowej.

Wobec zupełnego wyczerpania zezwolonego reskryptem Naczelnej komendy Armii MV. Nr. 66390/16 kontyngentu przyjąć się mających tutejszo krajowców do prowizorycznej służby przy straży skarbowej dla zostającego pod austr. węg. wojskowym zarządem obszaru Królestwa Polskiego wstrzymuje się dalsze przyjmowanie kandydatów dla tej służby.

477.

Przyjmowanie krajowców do Żandarmeryi w okupowanym obszarze Polski.

C. i k. Zarząd wojskowy okupowaego obszaru Polski zezwolił na przyjęcie tymczasowe 1000 tutejszych mieszkańców, którzy się zgłoszą dobrowolnie do służby przy polowej Żandarmeryi w Polsce.

To dobrowolnie wstąpienie do c. i k. polowej żandarmeryi po myśli Najwyższego rozporządzenia z dnia 1-go października 1914 r. jest równocześnie z dobrowolnem wstąpieniem do c. i k. siły zbrojnej; zobowiązuje ono wszakże jedynie do służby przy polowej Żandarmeryi w okupowanym obszarze Polski przez czas trwania obecnej wojny.

Warunki przyjęcia.

a). zupełna fizyczna zdolność do służby i wiek 20—40 lat.

b). nieskazitelność.

c). stan wolny lub bezdzietny wdowiec.

d). znajomość języka polskiego.

e). zobowiązanie się do czynnej służby przy polowej Żandarmeryi w Polsce przez czas trwania obecnej wojny.

Małoletni potrzebne jest nadto do dobrowolnego wstąpienia zezwolenia ojca lub opiekuna, które musi być wystosowane pisemnie i potwierdzone przez gminę.

Określenie należytości.

Wstępuje się do służby w charakterze zapasowego żandarma polowego na czas trwania obecnej wojny.

Należytości służbowe wynoszą — obok unormowanego etapowego relutum (obecnie 3 K. 90 h. dziennie) 2 K. 74 h. tytułem żołdu i 1 K. 20 h. tytułem osobnego dodatku dziennego.

Prócz tego będą zapasowi żandarmi polowi umieszczeni na sposób koszarowy i otrzymują rządowe mundury, obuwie i uzbrojenie.

Prośby o przyjęcie.

Prośbę o przyjęcie można wnieść pisemnie lub

ustnie w Komendzie powiatowej w Komendzie oddziału polowej Żandarmeryi, lub w którymkolwiek posterunku żandarmeryi.

Każdy ubiegający się ma dołączyć do prośby prócz dokumentów oryginalnych (metryki, ewentualnie świadectwa szkolnego i t. d.) własnoręcznie przezeń napisany — gdyby zaś pisać nie umiał — własnoręcznie podpisany rewers o następującej treści.

Rewers.

Zobowiązuje się w razie mego przyjęcia do c. i k. Żandarmeryi polowej Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce służyć czynnie przy tejże Żandarmeryi przez czas trwania obecnej wojny.

Dwaj świadkowie. Podpis.

Przepisy karno-dyscyplinarne.

Przyjęci zapasowi żandarmi polowi podlegają od dnia ich zaprzysiężenia wojskowym ustawom karnym i przepisom dyscyplinarnem na równi z tymi, którzy przynależą do c. i k. Wojska.

478.

Podwyższenie należytości za podwody.

Rozkazem dziennym c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie z dnia 30. maja 1917 dziennik rozporządzeń Nr. 49 podwyższoną została należytość za parokonną podwodę za jedną godzinę z 85 h. na 1 koronę 25 halerzy.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1. czerwca 1917.

479.

Ruch Graniczny między Polską a Galicyą.

W uzupełnieniu przepisów zamieszczonych w Dzienniku urzędowym (część 14 punkt 447) tutejszego powiatu oznajmia się: Na podstawie § 1 rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego w Lublinie, z dnia 24. kwietnia 1917. (Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce część VIII z 30. kwietnia 1917. dotyczącego ruchu granicznego między Polską a Galicyą.

Mogą mieszkańcy tych gmin, które w całości lub częściowo leżą w obrębie 20 kilometrowej od granicy polsko-galicyjskiej przekraczać granicę także bez paszportów, jeżeli się zaopatrzą w przepustkę graniczną.

Jako gminy graniczne dla ruchu granicznego osobowego między tutejszym powiatem a Galicyą ustanawia się gminy: Busko (miasto) Busko (gmina wiejska) Grotniki, Łubnice, Nowy-Korczyn, Oleśnica, Pacanów, Pawłów, Pęczelice, Radzanów, Stopnica, Wójcza, Wolica i Zborów.

Za miejsca przejściowe, w których wolno przekraczać granicę uważa się miejscowości: Nowy-Korczyn-Borusowa, Pacanów-Szczucin.

C. i k. Komenda powiatowa będzie wystawiać przepustki graniczne (opatrzonc w fotografię) dla mieszkańców miasta Buska, Komendy zaś posterunków Żandarmeryi w Busku, Nowym-Korczynie, Pacanowie, Solcu, Oleśnicy, Szczaworyżu, Piasku-Wielkim, Łubnicach, Stopnicy dla mieszkańców miejscowości należących do ich rejonów.

Na wydane przepustki graniczne winne c. i k. posterunki Żandarmeryi prowadzić dokładne zapiski.

480.

Postanowienia co do dni normowych.

W myśl rozporządzenia wojskowego Jeneralnego Gubernatorstwa B. Nr. 118406/17 z dnia 2. kwietnia 1917 zarządza się:

Przedstawienia teatralne tudzież publiczne bale są w Wielki Czwartek, Wielki Piątek, Wielką Sobotę, Wielką Niedzielę, w Boże Ciało, w Niedzielę Zielonych Świątek, w Wigilję (24 grudnia) i w pierwsze święto Bożego Narodzenia 25. grudnia zakazane.

Na przedstawienia teatralne dla celów dobroczynnych może jednak Władza pozwolić w Wielką Niedzielę, Niedzielę Zielonych Świątek, tudzież w pierwsze święto Bożego Narodzenia.

Koncerty, produkcye artystyczne, widowiska, kino i inne publiczne zabawy są tylko w Wielki Czwartek Wielki Piątek, Wielką Sobotę, tudzież w Wigilje Bożego Narodzenia zakazane.

481.

Monopol spirytusowy. Uregulowanie rozdziału i sprzedaży spirytusu i wyrobów wódczanych.

Celem skuteczniejszego zwalczania pijaństwa, przekraczania ustanowionych cen sprzedaży i innych spekulacyi przy handlu wódką znosi się udzielone upoważnienia sprzedaży monopolowego spirytusu dotychczasowych koncesyonowanych handlarzy spirytusu.

Istniejące dotychczas magazyny spirytusowe zwija się z wyjątkiem magazynów w Lublinie, Kielcach i Piotrkowie. Te trzy magazyny mają jedynie i wyłącznie uskuteczniać także drobną sprzedaż 95% i 50% spirytusu monopolowego w przepisach etykietowanych i zapieczętowanych flaszkach i naczyniach objętności $^1/_{40}$. $^1/_{20}$ i $^1/_4$ wiadra w przeznaczonych na ten cel lokalach sprzedaży pod nadzorem organu skarbowego.

Powiat buski zostaje przydzielony do magazynu monopolowego spirytusu **w Kielcach.**

Spirytus monopolowy może jedynie w tym, pod urzędowem nadzorem stojącym magazynie w Kielcach być nabity po cenie ustanowionej i na etykietach oznaczonej **na podstawie upoważnienia** wystawionego przez **Oddział skarbowy** c. i k. Komendy powiatowej a we wyjątkowych wypadkach na podstawie takiego upoważnienia Związku gorzelników w ilościach najwyżej $^1/_4$ wiadra przez osoby zaufnia godne na własny użytek.

Oprócz wymienionych wyżej trzech detajlicznych sprzedaży spirytusu monopolowego mogą wyjątkowo **koncesyonowane** restauracye szynkować rektyfikowany spirytus monopolowy o stopniowości 50° w ilościach nie wyższych jak $^1/_3$ litra w swych lokalach przy podawaniu potraw. Natomiast zakazuje się przy wyszynku sprzedaż w naczyniach, flaszkach i beczkach zamkniętych jak i sprzedaż na wynos.

Koncesyonowani restauratorzy tut. powiatu sprowadzają spirytus jak dotychczas w miarę potrzeby z magazynu monopolowego w Kielcach i to najwyżej jedno wiadro na raz. Do zakupna spirytusu nie potrzebują każdorazowo osobnego pozwolenia.

Na podstawie dotychczasowych koncesyi na handel w naczyniach zamkniętych i opieczętowanych o poiemności $^1/_{40}$, $^1/_{20}$ i $^1/_4$ wiadra mogą jedynie **nie podlegające** monopolowi spirytusowemu wyroby wódczane (likiery rosolisy, rum koniak i t. d.) być sprzedawane. Liczba tych koncesyonowanych sprzedaży będzie możliwie do najdalszych granic ograniczona (najwyżej 3 w mieście powiatowem, jeden w innych większych miastach.).

Co do spirytusu aptekom i szpitalom jakoteż co do sprzedaży wódki pejsacznej obowiązują **na razie** dotychczasowe przepisy jednakowoż wolno wódkę pejsaczną tylko współwyznawcom wyznania mojżeszowego w ilościach najwyżej $^1/_4$ wiadra sprzedawać.

Co do transportów przesyłek spirytusu w okupacyi zauważa się, że dla przesyłek z gorzelni, rafineryi, magazynów monopolowych i fabryk likierów wystarcza świadectwo transportowe organu skarbowego wysyłkę kontrolującego, natomiast dla przesyłek spirytusu i wyrobów wódczanych, które pochodzą od osób niestosujących pod kontrolą skarbową i o ile się rozchodzi o transport za granicę powiatu dla ilości ponad $^1/_4$ wiadra celem zupełnego uniemożliwienia spekulacyjnego handlu pośredniczego jest **bezwarunkowo** koniecznem zezwolenie transportowe Gen. Wojsk. Gub. Oddział skarbowy w Lublinie.

482.

Przepisy o strzeżeniu i gaszeniu pożarów leśnych.

C. i k. Komenda powiatowa przypomina w przytoczonem poniżej streszczeniu obowiązki, jakie w myśl przepisów ustawodawstwa dla Królestwa Polskiego, dotyczącego zapobiegania i gaszenia, pożarów leśnych, spoczywają na ludności i władzach gminnych, a to celem ich ścisłego przestrzegania.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych, Księstwa Warszawskiego z 24. maja 1808: O gaszeniu pożarów leśnych.

§ 8. Na pierwszą wiadomość o pożarze leśnym winni się zbiedz wszyscy mieszkańcy sąsiednich osad położonych w okręgu półtoramilowym z rydlami, siekierami i toporami celem gaszenia pożaru.

Rorporządzenie komisyi rządowej dla finansów z 27/V 1847: Zbiór i ponowienie przepisów, dotyczących pożarów leśnych.

§ 1. Celem ochrony lasów rządowych przed pożarami niewolno nikomu w miesiącach letnich:

1). Palić tytoniu w lasach w niezamkniętych fajkach,

2). zapalać ognia w lasach lub odległości mniejszej jak 300 kroków: albo pozostawiać ogień niezgaszony, choćby w większej odległości założony.

3). chodzić, jeździć wierzchem albo wozem po lesie z pochodniami i lampami tłuszczem napełnionemi.

4). łowić ryb lub raków przy świetle w głębi lasów albo w odległości mniejszej niż 100 kroków od nich.

5). pasterzom i robotnikom leśnym nie wolno mieć przy sobie od 1. kwietnia do końca września żadnych przyrządów, służących do wzniecenia ognia.

6). od 1. marca do 1. listopada nie wolno nikomu używać do polowania w lasach patronów, naładowanych pakułami, albo papierem.

7) popiół i węgiel wolno wypalać na miejscach wskazanych w tym celu przez władzę leśną a trudniący się tem nie mogą się oddalać od paleniska dalej jak na 100 kroków.

8). nie wolno bez pozwolenia leśniczego w lesie lub w pobliżu lasu zakładać ognia do spalania chróstu, mchu i trawy przy karczunku lasu.

Przekroczenia tych przepisów będą karane według istniejących. ustaw.

§ 2. Każdy, kto spostrzeże ogien w lesie, jest obowiązany zawiadomić o tem niezwłocznie najbliższą osadę i wezwać mieszkańców do ratunku.

Władze miejscowe osad, leżących w okręgu półtoramilowym od miejsca pożaru, są obowiązane wezwać mieszkańców, do niesienia pomocy. Na to wezwanie muszą mieszkańcy zbiedz się natychmiast opatrzeni w łopaty, siekiery i topory.

Także mieszkańcy dalszych osad nie mogą się uchylać od niesienia pomocy o ile do tego zostaną wezwani przez władze.

§ 5. W każdym roku w miesiącu kwietniu mają wójtowie gmin i burmistrze miast przypomnieć mieszkańcom powyższe przepisy, jakoteż postanowienia karne niżej przytoczone.

Zarząd Gubernialny Królestwa Polskiego z r. 1892
Obowiązki Wójtów.

§ 216. (I. punkt 6) Wójt gminy musi:

a) przedsięwziąć policyjne środki zaradcze dla ochrony przed pożarami,

b) przy pożarze poczynić potrzebne zarządzenia i niezwłocznie zawiadomić władzę policyjną.

Ustawa o karach nakładanych przez sędziego pokoju (1885).

§ 90. Za sporządzenie albo utrzymywanie na składzie łatwo zapalnych materyałów na miejscach ogniem zagrożonych albo za sporządzenie i utrzymywanie na składzie tych materyałów bez odpowiedniej ostrożności podlegają winni karze pieniężnej do 25. rubli.

§ 92. Za palenie tytoniu w lasach iglastych w czasie upałów lub posuchy podlegają winni karze do 10 rubli.

§ 95. Za przekroczenie przepisów, dotyczących środków ostrożności przeciw ogniowi poza osadami zamieszkałemi a mianowicie:

1). za zakładanie ognia albo za nieostrożne obchodzenie się z ogniem w pobliżu lasu zarośli i t. d.

2). za opuszczenie ogniska bez poprzedniego zgaszenia ognia,

3). za spalenie krzaków, trawy korzeni, gałęzi i t. d. bez przestrzegania istniejących przepisów albo w zakazanym czasie.

4). za warzenie dziegciu smoły, za palenie węgli i sporządzenie pożaru bez przestrzegenia istniejących w tym względzie przepisów albo w zakazanej porze.

4). za używanie pakułów albo lnu do ładunków przy strzelaniu w lasach podlegają winni karze pieniężnej do 10 rubli.

Za niejawienie się do gaszenia pożaru z odpowiednimi przyrządami, jeśli to zostało przepisane, jak również za niejawienie się do zgłoszenia pożaru mimo urzędowego wezwania i o ile nie przeszkodził temu ważny powód albo za własnowolne opuszczenie miejsce pozaru podlegają winni karze pieniężnej do 10 rubli.

483.

Rozszerzenie stanu doraźnego

Rozszerzając przepisy o postępowaniu doraźnem wydane rozporządzeniem Naczelnej Komendy Armii z dnia 16. marca 1915. Op. 32183, zarządza Naczelna Komenda armii po myśli § 481.2 Ustawy o postępowaniu karnem wojskowem w odniesieniu do osób wojskowych i osób cywilnych w kraju nieprzyjacielskim w zajętym i zarządzanym przez Austro-Węgry a nienależącem do Monarchii obszarze postępowanie doraźne:

1) Zbrodni nieuprawnionego werbunku (§§ 306 i 307 ukw.

2) zbrodni uwiedzenia żołnierza do naruszenia obowiązku służby wojskowej i pomagania do zbrodni wojskowych, tudzież przez ukrycie zbiega wojskowego lub inną daną onemuż pomoc w ucieczce (§ 314, 316 i 318 ukw.)

3) zbrodni szpiegostwa (321 ukw.) i innych czynności przeciw sile zbrojnej Państwa (§ 327 ukw.)

4) zbrodni zdrady głównej (§ 334 ukw.)

5) zbrodni obrazy Majestatu (§ 339 ukw.)

6) zbrodni zakłócenia spokojności publicznej (§ 341 ukw.)

7) zbrodni rozruchu (§ 449 ukw.)

8) zbrodni gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenie na kolejach żelaznych, zakładach do nich należących, na środkach przeprawy, maszynach, sprzętach, lub na innych przedmiotach do utrzymania ruchu służących (§ 362c ukw.)

9) zbrodni gwałtu publicznego przez złośliwe działania lub zaniechania popełnione na kolejach wśrod okoliczności szczególnie niebezpiecznych (§ 364 ukw.)

10) zbrodni gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenia telegrafów rządowych lub czynienia przeszkód w tymże (§ 366 ukw.)

11) zbrodni gwałtu publicznego według § 362 ukw. w przypadkach nie wymienionych w punkcie 8

jeżeli te czyny karygodne zostały popełnione na własności względnie przedmiotach będących w Zarządzie lub używaniu skarbu wojskowego lub obrony krajowej albo jeśli bez względu na te okoliczności wartość naraz lub na kilka zawodów wyrządzonej szkody przewyższa 1000 K.

12) zbrodni morderstwa (§ 413 i 414 ukw.) zabójstwa (§ 419-421 ukw.) podpalenia (§ 448-453 ukw.) i rabunku (§ 483, 490 i 491 ukw.)

13) zbrodni kradzieży (§ 457-466a 466-467 ukw.) i sprzeniewierzenia (§ 472 ukw.) jeżeli wartość na raz lub na więcej zawodów ukradzionego lub sprzeniewierzonego przewyższa 1000 K zbrodni sprzeniewierzenia (§ 471 ukw.) i zbrodni oszustwa (§ 502-506 ukw.) jeżeli wartość na raz lub na więcej zawodów sprzeniewierzonego lub wyłudzonego przewyższa 2000 K.

Przytem podkreśla się, że postępowanie doraźne ma w szczególności także zastosowanie w pełnej rozciągłości przy zbrodniach rozruchów (§ 439 ukw.) złośliwego uszkodzenia cudzej własności (§ 362 ukw.) morderstwa (§ 443-447 ukw.) podpalenia (§ 448-454 ukw.) i rabunku (§ 483-489 ukw.)

Przed popełnieniem wszystkich powyższych zbrodni przestrzega się, każdego, ponieważ każdy kto popełni wyżej wspomnianą zbrodnię zostanie stawiony przed sąd doraźny i skazany na karę śmierci.

Karę śmierci wykona się przez powieszenie na szubienicy lub przez rozstrzelanie.

484.

Wyroki sądowe.

Izrael Singer zasądzony został wyrokiem tutejszego sądu wojskowego z dnia 14. czerwca 1917, K 127/17 za to, że 5 ros. funtów chleba zamiast za 1 K 50 h za 3 K 60 h sprzedał, na karę pieniężną w kwocie 140 K, którą w razie nieściągalności zastąpi areszt przez 14 dni.

Beila Misker zasądzoną została wyrokiem tutejszego sądu wojskowego z dnia 14. czerwca 1917, K 132/17 za to, że 3 paczki tytoniu, których cena monopolowa wynosi po 16 h, sprzedała po 60 względnie 63 kop. = 201 wzgl. 211 h na 14 dni aresztu.

485.

Kontumacya psów — Pies policyjny.

Z dniem 10. sierpnia 1917 utworzono przy posterunku polowej żandarmeryi w Busku stacyę psów policyjnych.

Do stacyi tej przydzielono zapasowego polowego żandarma Jozefa Vodę z policyjnym psem „Venus“.

Przydzielony rajon: cały powiat buski.

C. i k. Komendant Powiatu:

Karol v. Petzold pułkownik w. r.

Drukarnia Topioła, w Busku.

K. u. K. KREISKOMMAND
Verwaltungsabteil.

E. Nr.

Kuk Univ

Portofreie Dienstsache.

K.u.K. ETAPPENPOSTAMT
14. IX. 17
...SK in POLEN